

Godište XII. • broj 2 • veljača 2017.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Slavim te, Oče,
Gospodaru neba i zemlje,

Nada unatoč svemu!

Sotonine maske

Povratak na Božje

Gospina škola | Događanja | Iz života Crkve | Laici i njihovo poslanje
Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima | Hrvatsko kršćansko nazivlje
Znanost i vjera | Lectio divina

Dječice, vi se odlučite za svetost, a ja sa svojim sinom Isusom zagovaram za vas.

Foto Đani

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Jelena Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 532

Lektura
Ana Vulelija

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352
Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044
Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Foto Đani

Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, FRA T. PERVAN

Gospina škola

Nada unatoč svemu!, FRA I. DUGANDŽIĆ

„Ecce Homo“– Evo čovjeka, FRA G. AZINović

Sotonine maske, FRA M. ŠAKOTA

Povratak na Božje, P. TOMIĆ

„Vrati nas k sebi, Gospodine!“, FRA P. KOMLJENović

Međugorje je veliki Božji dar, T. IBRULJ

Događanja

Iz života Crkve

Laici i njihovo poslanje

Što laici očekuju i traže?, M. KRAJINA

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Može li čovjek živjeti bez televizije? K. MILETIĆ

Isus zaslužuje naše cijelo srce! M. MILETIĆ

Tko je nama sveti Josip?, B. SKOKO

Razgovor s vremenom, fra T. PERVAN

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Blaženi Alojzije Stepinac ili Stepinčevo?, M. MAMIĆ

Vjera zlih duhova ili ateizam koji je premašen

Znanost i vjera

Štioci Božje knjige, I. MUSIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

DANAS JE SVE VIŠE U MODI SOFISTICIRANO I VRE-MENU PRILAGOĐENO NEOPOGANSTVO KOJE SE KROZ NEKE PUKOTINE UVLAČI I MEĐU NAS VJER-NIKE. Djeluje zamamljivo osobito u naglašenom fenomenu uspjeha koji postaje nova paradigma i smisao života mnogih. Želja za uspjehom je zapravo normalna, ali uspjeti brzo i silovito, uspjeti odmah i bez skrupula, klanjati se idolima i lažima na putevima prema uspjehu jeste prava opasnost. Sve to rađa jednim novim i do sada neviđenim lomom u našem vremenu. Taj proces dobiva novu destruktivnu snagu samim time što među nama povećava raskorak između dogmatskog ispovijedanja i konkretnog svjedočenja vjere u svakodnevnicu.

Na djelu je očita duhovna disharmonija. Taj glazbeni pojam znači neslaganje tonova, narušavanje sklada i savršenosti. Kako u glazbi, disharmonija postoji i u međuljudskim odnosima. Očituje se kroz svađu i neslaganje, nesklad između riječi i djela, nesklad među ljudima, pa čak i razdor u obiteljima i zajednicama. Nedostatak kršćanskih komponenti u svakodnevnicu uzrokuje i najgoru disharmoniju, onu kad čovjek okreće glavu od Boga, pa čak prihvaća odijeljenost od crkvenog nauka. Ponegdje se to u medijima, kao nedavno u slučaju apostazije jednoga saborskog zastupnika, zamotava kao primamljiv slobodarski surogat, kojim se grijeh želi umanjiti do neprepoznatljivosti. Zaraznost takva postupanja jest opasna, ali manje je vrijedna od celofana u koji je umotana.

Gospa nas upozorava da je grijeh uzrok neskladu. U grijehu smo kad ne želimo oprostiti, a od Boga tražimo da nam podari mir. Nepraštanje onemogućava protok Božje ljubavi i mira u naša srca i tako stvara u nama nesklad s Bogom. Zbog toga nas Gospa poziva: „Draga djeco! Danas vas pozivam da molite za mir. Mir u ljudskim srcima, mir u obiteljima i mir u svijetu. Sotona je jak i želi vas sve okrenuti protiv Boga i vratiti vas na sve ono što je ljudsko i u srcima uništiti sve osjećače prema Bogu i Božjim stvarima. Vi, dječice, molite i borite se protiv materijalizma, modernizma i egoizma koje vam svijet nudi. Dječice, vi se odlučite za svetost, a ja sa svojim sinom Isusom zagovaram za vas. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu.“

Ostavimo, dakle, ono što u nama uzrokuje nesklad (grijeh) i odlučimo se biti u skladu (svetosti) s Isusom – primjerom savršene usklađenosti. On je bio u skladu s Ocem (‘Ja i Otac jedno smo’) i bio je u skladu s nama ljudima. U svemu nam je bio jednak, u svemu u skladu s nama – osim u onome što donosi nesklad, a to je grijeh. Pozvao nas je da otpočnemo usklađivati sebe s njim, a preko njega s Ocem (‘Budite savršeni kao što je savršen Otac moj nebeski’).

Trideset i šest godina Kraljica Mira poziva nas u školu da nas kao Majka i Učiteljica nauči kako prepoznati i pobijediti nesklad (grijeh) i uskladiti sebe s Njom i s Njezinim Sinom (svetost). Na taj poziv valja nam svako jutro iznova odgovoriti, jer samo tako možemo postići istinski uspjeh, u sklad dovesti vlastitu dušu i blažiti rane i lomove vremena i svijeta u kojem živimo.

SLAVIM TE, OČE, GOSPODARU NEBA I ZEMLJE

Kad čitamo Novi zavjet, izvorno svjedočanstvo svoje vjere, svoju kršćansku *Magna charta libertatum*, veliku povelju kršćanskih istina, osvjedočenja i sloboda, iskaznicu, skup spisa, pogotovo četiri evanđelja, Matejevo, Markovo, Lukino i Ivanovo, trebamo biti svjesni kako pred sobom nemamo zbirku povijesnih zapisa, izvještaja ili pak zapisanih, stenografskih bilježaka onih koji su bili u društvu s Isusom, doživljavali njegovu osobu, koji bi bilježili događaje, iskustva, posebne darove koje je Isus imao, čineći čudesa, govoreći riječi koje prije njega nitko nije u tome i takvu obliku izgovorio. Nisu to svjedočanstva o posebnim karizmatičkim iskustvima ili specifičnim darovima. Spisi su Novoga zavjeta teološko vjerničko svjedočanstvo utemeljeno na spisima Staroga zavjeta – toliko puta imamo potvrdu kako se dogodilo, kako se nešto zbilo, da bi se *obistinilo i ispunilo Pismo*, zatim su ti spisi svjedočanstvo misli, mišljenja i promišljanja onodobna vremena i pojedinaca o osobi i liku Isusa Krista.

ISUS SE 'PREDAO' SVOJIMA ZA NAS

Naime, uvijek trebamo početi od činjenice: Isus Krist ništa nije ostavio zapisano. Nikakve norme, zakone, normativna pravila, nikakve konkretne pisane propise, nikakav kodeks ponašanja. Sve je Isus prepustio svojim učenicima, njima se *predao, izručio*. Latinski je to *traditio*, a *traditio*-tradicija jest *predaja, izručenje*, ali istodobno i *izdaja*. Kad se nešto 'predaje', uvijek se nešto i (iz)gubi, imamo odbačeno, gubitak, svako predanje povezano je i s izdajom, jer je nemoguće sve doslovce obuhvatiti. Kad se pitamo, što nam je Isus stvarno ostavio i povjerio, možemo reći da u evanđeljima možemo pronaći dva bitna naloga, dvije zapovijedi i molitvu. Naime, predao nam je novu zapovijed ljubavi, predočenu zorno u (sakramentalnom) pranju nogu na Posljednjoj večeri. Predao je svojim molitvu Očenaša, ali je ostavio euharistiju (=ovo činite na moj spomen!) po kojoj je prisutan u svakom vremenu i svim naraštajima. U toj je *trojini* zagusnuto i sadržano cijelo njegovo biće. Mogli bismo nabrajati blaženstva iz njegova *ustavotvornoga govora*, i sve one stvarne konkretne naputke. Međutim, Isus nam ne (pre)daje najprije nauku, zapovijedi, nego (pre)daje samoga sebe. Euharistija i riječ: *Evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta*. (Mt 28,20) To je bitno u Crkvi svih vremena!

CRKVA - ČUVARICA PROŠLOGA U SADAŠNOSTI ZA VJEČNOST

Stoga je zadaća Crkve, ali i teologije, umno promišljanje vjere, a ne samo čuvati što nam je dvije tisuće godina povjereno, predano. Biti ovdje i sada usredotočen na Kristovu prisutnost u svijetu, u svakom trenutku svoga/

FRA TOMISLAV
PERVAN

NA POČETKU
GODINE STVARAMO
PLANOVE,
ZACRTAVAMO
PROGRAM. NAŠA
JE ZADAĆA
SVOJU VJERU
PRODUBLJIVATI,
SRCE
OPLEMENJIVATI,
OBZORE ŠIRITI.
UHODANIM
POJMOVIMA
PODARITI NOVO
ZNAČENJE,
DUBINU, ŠIRINU,
DA KRŠĆANSTVO
PONOVI ZASJA
U SVIM SVOJIM
PROTEŽNICAMA.

našega života. Njegova skrivena prisutnost uvodi u trajni advent-došašće. Isus dolazi k nama, upriličujući se u euharistiji stvarajući svece. Pretvorba u misu pre-tvara ljude u nove. Postaju novo stvorenje. Kruh postaje On, Tijelo Kristovo. Tu se obistinjuje Isusova: *Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima*. Upravo maleni i neuki znaju cijeniti Isusa i dar njega u euharistiji.

Drugi je vatikanski sabor istaknuo tu protežnicu Crkve. Namjesto Crkve, čuvarice sjećanja, poklada i predaje, Sabor je htio staviti u žarište Crkvu kao sakrament, a sakramenti su znakovi s trostrukom protegom. Oni podsjećaju na tajne spasenja, upriličuju i usadašnjuju zbiljnost spasenja te imaju usmjerenost naprijed, u vječnost. Zato se tajna Isusove osobe danas daje iskusiti u živom posredovanju sjećanja (*memoria*), sadašnjosti te eshatološke usmjerenosti i budućnosti.

RAZLOŽNOST, UMNOST I NADA U VJERI

To je logika našega vjerovanja, zgušnjuta i sadržana u predaji. Kršćanska vjera nije fanatizam ni fundamentalizam, nego je od samih početaka promišljena vjera, koherentna, povezana, logična (*logike latreia* – rekao bi Pavao – duhovno, 'logično', umno bogoslužje). Sveti Petar u svojoj Prvoj poslanici ističe kako treba biti u svako doba spreman položiti račun, dati razložni odgovor spram nade – u istom slijedu, *duktus* misli imamo pojmove i riječi 'apologia', 'logos' i 'elpis' – apologija, logos i nada... a neposredno prije toga veli kako treba *Isus Krist biti svet u srcima vjernika i svetih*. Pavao, makar kritičan glede umovanja i filozofije u 1 Kor 1, u

istome spisu (14,19) jasno, zorno i otvoreno veli, *radije želi reći u Crkvi pet riječi pametnih, razložnih, da druge pouči, negoli deset tisuća riječi 'govorom u jezicima'*, što je danas popularno na karizmatičkim skupovima (tzv. glosolalia).

Pavao traži od svojih razumsko obrazloženo, vjersku kulturu, temeljne istine vjere koje se daju utemeljiti, a ne baviti se mitovima i praznim pričama. Stoga su rani kršćanski pisci, apologeti i crkveni oci, tražili uporište kod poganskih filozofa i njihove kritike mitova i poganstva. Morali su to s razloga što su bili osvjedočeni da u Isusu Kristu posreduju ljudima istinu samoga Boga, da se u Isusu sami Božji Logos-Um-Misao-Smisao otvara i objavljuje. Tko je pak osvjedočen da govori Božju istinu, nije ga strah suočavanja s pitanjima, propitivanjima i upitnicima s bilo koje strane; jasno, sukladno Petrovu naputku: *Uvijek blago, s poštovanjem, skromno, jer imamo čistu savjest!*

PRODUBITI VLASTITU VJERU

Tijekom povijesti, međutim, mijenjaju se i razvijaju mišljenja i kulture, poimanje istine te temeljna čovjekova iskustva, pa je i vjera prisiljena razvijati svoje izražajne oblike i svoje poimanje, nikada u pravilu ne 'izdajući', napuštajući svoju srčiku ni nutarnju bit. Treba svatko svoju osobnu vjeru izgrađivati i produbljivati kako ne bi ostala krhla, rudimentarna ili primitivna. Davno se izrazio anglikanski obraćenik, blaženik Katoličke Crkve, kardinal John Henry Newman: *Bez izgrađene vjere, bez dostatna obrazovanja u vjeri jedni će pasti u praznovjerje, drugi u nevjerje, ateizam*. Stoga se

treba i smije i danas vjera suočiti s izazovima vremena, mišljenja, filozofije, kako su to činili veliki pape poput sv. Ivana Pavla II. i Benedikta XVI. Već je papa Grgur Veliki rekao kako Božje riječi u čitatelju rastu s čitanjem. Što se više pojedinac unosi u Riječ, Riječ postaje bogatija, snažnija, poticajna. Duh uvodi u puninu istine.

Crkva je od samih početaka kušala sažeto prikazati svoje Vjerovanje. Ukratko, bez dugih i velikih opisivanja. Apostolsko vjerovanje do te mjere je zgusnuto da se slobodno može reći: Iza svake riječi, svake rečenice, otvaraju se svjetovi, nizovi slika, misli, kulturološki izričaji, dvijetisućljetna povijest vjere sa svim usponima i padovima. To se nastavlja i preko ovoga naraštaja u

Isus Krist ništa nije ostavio zapisano. Nikakve norme, zakone, normativna pravila, nikakve konkretne pisane propise, nikakav kodeks ponašanja. Sve je Isus prepustio svojim učenicima, njima se predao, izručio.

budućnost, u punini likova i s nesagledivim učincima. Punina činjenica i ideja zgušnjava se u izričajima našega *Creda*, a ono što slijedi nalik je golemu vodopadu ili pak velebnim epovima, poput Danteova.

Naš *Credo* u grčkom izvorniku naziva Boga Stvoritelja *Poietes* – *poetom*. Mogli bismo reći, ono što Bog čini jest čista *poezija*, Bog je vrhunski *poeta*, pjesnik koji u ovaj svijet ugrađuje, udahnuje i unosi sebe preko stvaranja i Isusa Krista u Duhu Svetome. Bog stalno stvara, on je plodan u stvorenju. Treba samo baciti pogled na sve što su riječi i istine našega Vjerovanja stvorile tijekom povijesti, koliko mislilaca, teologa, mistika, pjesnika, umjetnika, kolika bijaše plodotvornost apostolskoga *Simbola*.

Gotovo je svaka misao koja se rodila u prostoru i ozračju kulture nastale u kršćanstvu plod temelja naše vjere – Vjerovanja.

BOŽJE UTJELOVLJENJE I MATERIJALIZACIJA U SAKRAMENTIMA

Upravo je činjenica Gospodinova utjelovljenja, dakle, Božja *materijalizacija*, *utvarenje*, u Isusu korektiv bilo kakvu spiritualizmu, zanesenjaštvu, 'duhovnjaštvu'. Kršćanstvo – vjera utjelovljenja Boga najuže je vezano uz materiju, tvar, tijelo, jer je Božje utjelovljenje utkalo, unijelo materiju u samu bit i nutrinu objave. Kršćanstvo ne može pobjeći od materije, stvorene stvari.

Svi su sakramenti Crkve vezani uz materiju, tvar. Crkvena liturgija slavje je materijalne sakralnosti, posvećivanje stvari. Ona treba stvor vode za krštenje. Nije to duhovni, već fizički akt. Za sakrament pomirenja treba svećenikovo uho, izgovorena riječ, a ne samo apstraktna misao koju čovjek nosi u glavi. Trebaju nam kruh i vino za svetu misu, i oni se ne mogu ničim zamijeniti (pivom ili krumpirima). Biskup treba doslovce položiti ruke (ne izdaleka) – u šutnji – na glavu ređenika da bi ga posvetio za svećenika. Treba nam ulje za pomazanje krštenika, bolesnika, krizmanika i svećenika. Treba muško i žensko da bi sklopili i 'tvorili'

Sahinjo Mateo Ivanković

brak. Materija se opire poput granita duhovnom rasplinjavanju. Materija ne treba tumača, ona je nadohvat ruke, tu, kao činjenica, moćnija od bilo kakva nauka. Ona priječi da ne otkliznemo u duhovne balone i neobvezatnost. Zato imamo u Crkvi blagoslove i blagoslovine, sakramente i sakramentale, gdje se želi cijela stvorena zbilja uključiti u tajnu našega Boga koji je postao čovjekom. Stoga hodočasnici žele nešto ponijeti s mjesta hodočašćenja, grumen zemlje,

kamenčić, cvijet, travku, grančicu, nešto blagoslovljeno, posvećeno, s mjesta gdje Nebo dodiruje Zemlju.

Na početku godine stvaramo planove, zacrtavamo program. Naša je zadaća svoju vjeru produbljivati, srce oplemenjivati, obzore širiti. Uhodanim pojmovima podariti novo značenje, dubinu, širinu, da kršćanstvo ponovno zasja u svim svojim protežnicama. Pavao će reći da sada *ostaju vjera, nada i ljubav – ali je ljubav najveća* (usp. 1 Kor 13). Ljubav

ostaje, a sve naše kršćansko, misao i djelo, mora biti prožeto Isusovom sakramentalnom gestom pranja nogu – ljubav do vrhunca.

Isus daje orijentir: *Ne budete, ne postanete li kao djeca, ne, ne ćete u kraljevstvo nebesko* (usp. Mt 18,3). Nije cilj naivna vjera, djetinja(sta), već razumski optimizam u kome vjera i um jedno drugomu ne protuslove, gdje smo svi na putu u Emaus, na kome nam se pridružuje Neznamac, uvodeći nas u tajne, tumačeći Pismo

Treba samo baciti pogled na sve što su riječi i istine našega Vjerovanja stvorile tijekom povijesti, koliko mislilaca, teologa, mistika, pjesnika, umjetnika, kolika bijaše plodotvornost apostolskoga Simbola.

i lomeći kruh. I onda nestaje iz vidokruga da bi ostao u kruhu. „Ovo je moje Tijelo!“ *Noli me tangere*, kaže Uskrsli Mariji u vrtu, na uskrsno jutro. Idem ispred vas da bih bio svima blizu. Djeca to najbolje razumiju. Zato imamo djecu u Fatimi, zato je Bernardica, djevojčica u Lurdu, pa Međugorje, Kibeho. Sve sama mjesta gdje je Poruka upućena djeci da oni budu prenositelji, transmisija nebeske *transfuzije*. Tumač nam je dan u Pismu, Predaji, vjeri, sakramentima.

Foto: Dami

NADA UNATOČ SVEMU!

FRA IVAN
DUGANĐIĆ

ZABRINJAVAJUĆI ZNAKOVI VREMENA

Svako vrijeme obilježeno je stanovitim znakovima po kojima se prepoznaje i ostaje upamćeno. U negativnom smislu mogu to biti različite krize, prirodne katastrofe, ratovi i stradanja čitavih naroda. Nasuprot tome povijest pamti i vremena brzih napredaka na raznim područjima života, naglog porasta materijalnog

blagostanja, spokojnog života u miru, a sve to praćeno velikim optimizmom i nadom u još bolju budućnost. Kršćanska teologija prošloga stoljeća snažno je naglašavala da znakove vremena treba shvatiti u proročkom smislu kao poticaj koji dolazi od Boga, a od Crkve traži djelovanje.

Belgijski kardinal J. Cardijn, predvodnik pokreta katoličke mladeži

sredinom prošlog stoljeća skovao je krilaticu: „Vidjeti – prosuditi – djelovati!“. Dakle, znak vremena treba vidjeti i prepoznati, dobro prosuditi na što on ukazuje i, polazeći od toga, djelovati u duhu evanđelja. U tom smislu Drugi vatikanski sabor, govoreći o mjestu i ulozi Crkve u suvremenom svijetu, kaže: „Crkva je dužna da u svako vrijeme ispitu-

je znakove vremena i tumači ih u svjetlu evanđelja tako da uzmogne odgovoriti na vječna ljudska pitanja o smislu sadašnjeg i budućeg života te o njihovu međusobnom odnosu, i to na način kako odgovara svakom pojedinom naraštaju.“ (GS, 4)

Sabor zatim govori o materijalnom napretku, društvenoj i kulturnoj preobrazbi ljudskoga društva, u što

je uključen i vjerski život. Posebno se naglašava sve veća solidarnost, otvorenost i spremnost na međusobni dijalog naroda, država i vjerskih zajednica, što Crkvi otvara veći prostor za navještaj evanđelja. No saborski oci nisu ostali slijepi i za one sile koje djeluju suprotno pozitivnim očekivanjima, pa upozoravaju: „Današnji nam se svijet pokazuje

ujedno i moćnim i slabim, sposobnim počiniti najbolja ili najgora djela, dok mu se otvara put u slobodu ili ropstvo, u napredak ili nazadak, u bratstvo ili mržnju. Osim toga, čovjek postaje svjesnim da je njegova dužnost pravilno upravljati silama koje je sam pokrenuo i koje ga mogu satrti ili mu služiti.“ (GS, 9)

Danas, pedeset godina od završetka Sabora, na početku još jedne nove godine uz koju se vežu i očekivanja i strahovi, nažalost se mora priznati da su se u puno većoj mjeri ostvarili strahovi nego nade saborskih otaca. Glavni znak današnjeg vremena nije nada u bolju budućnost, već strah koji rađa beznadem. Požar mržnje više nitko i ne pokušava ozbiljno ugasiti, a on se pretvara u sve gore oblike terorizma i sve surovije ratove. Najmoćniji ljudi svijeta svojom retorikom i svojim životom nisu nikakvo jamstvo promjene na bolje, već nova prijetnja.

TEŠKO SHVATLJIVE PROTURJEČNOSTI

Suvremeni svijet pun je proturječnosti koje je teško objasniti. Dok je napredak na području znanosti i tehnike trajno u porastu, dok se materijalna dobra na razini mnogih država, pa i na općoj svjetskoj razini, trajno umnažaju, strah od budućnosti zahvaća sve veći broj ljudi. Množi se strah od svega i svačega. U Njemačkoj, jednoj od najbogatijih zemalja svijeta, 2016. godina proglašena je „godinom straha“ (Manfred G. Schmidt), a rezultate ispitivanja javnog mnijenja u toj zemlji jedan je ugledni časopis sažeo u rečenicu: „Njemačka, zemlja straha!“, podsjetivši da samo trećina njezinih stanovnika s nadom gleda u budućnost.

Čega se boje ljudi u toj bogatoj i mnogim strancima za život poželjnoj zemlji? Najčešće spominjani oblici straha su: strah od terorističkog čina, od političkog ekstremizma, od napetosti uvjetovanih dolaskom imigranata... Prije dvije godine bili su sasvim drugi razlozi: strah od plaćanja dugova drugih članica EU, strah od povećanja troškova života, od ovisnosti o drugima u starosti... Moglo bi se reći da su to bili strahovi na osobnoj razini, koje su potisnuli oni na široj, nacionalnoj. Bez obzira na tu promjenu, žrtva straha je uvijek čovjek pojedinac koji u državi ne vidi više jamca sigurnosti.

S druge strane, slika Njemačke u očima stanovnika drugih zemalja svijeta vrlo je pozitivna. Time se pohvalio predsjednik njemačke skupštine Norbert Lammert na proslavi ujedinjenja u Dresdenu, podsjećajući na rezultate ankete provedene među 16 000 ljudi vodećih u gospodarstvu, znanosti i politici, a u povodu svjetskoga gospodarskog foruma u Davosu. U pogledu političke stabilnosti, gospodarskog napretka, socijalne sigurnosti, obrazovanja, znanosti i infrastrukture Njemačka je ocijenjena kao „najbolja zemlja“ na svijetu. Predsjednik je to popratio vlastitim komentarom: „Možda je to pretjerano. Ali očito je da nam je puno toga uspjelo, ponešto od toga bolje nego drugima.“

Analizirajući tu očitu proturječnost u pogledima na stanje u zemlji vlastitih stanovnika i promatrača izvana, urednik uglednog tjednika *Spiegel* kaže: „Ovo su čudna vremena, u kojima manji utjecaj na političku stvarnost imaju istine nego raspoloženja i osjećaji.“ Poznato je da je strah često iracionalan i da ga je teško objasniti, ali to ne može biti dovoljan odgovor ljudima koji su njegova žrtva. I to baš u zemlji koja bi, po svim ljudskim mjerilima, trebala biti zemlja nade i optimizma. U čemu je bit

problema? Zašto je strancima koji traže posao i kruh Njemačka idealna zemlja, a njezinim stanovnicima koji to imaju nije? Zato što bit problema nije u materijalnoj već duhovnoj sferi.

IMA LI JOŠ NADE ZA BUDUĆNOST SVIJETA?

Još od vremena Prosvjetiteljstva traje borba za čovjekovu potpunu emancipaciju, za oslobađanje od svih ograničenja koja su posljedica vjere u Boga. Proroci modernog bezboštva najavljujivali su vrijeme sretnog čovjeka slobodna od vjere u Boga i nesputana bilo kakvim moralnim propisima. Danas, kad je u velikim

bi bezbožno društvo, društvo bez Crkava i religioznih zajednica imalo pogubne posljedice. Još se samo Crkve u Njemačkoj brinu oko obvezujućeg morala". Tim riječima popratio je početak nove 2017. godine koja je započela u nekoj općoj potištenosti i beznađu.

Stanje svijeta bez Boga odlično je predvidio i opisao švicarski pisac Friedrich Dürrenmatt već prije gotovo pola stoljeća u pripovijetki pod naslovom *Tunel*. Vlak ulazi u tunel. Putnici jedva da to primjećuju, misleći da je to samo jedan od brojnih tunela koji se nalaze na toj pruzi, a svaki tunel ima ulaz i izlaz. Ali ovaj put vožnja tunelom traje i traje, a brzina vlaka stalno raste. Nakon nekog vremena, jedan putnik se odvaži i pođe naprijed potražiti vlakovođu, ali ga ne nalazi. Mjesto gdje bi morao biti, posve je prazno. Gleda kako se vlak sve brže i brže strovaljuje u provaliju...Slika društva u kojemu se čini ono što čini većina, a nitko ne pita za smisao svega.

nja. Optimisti i pesimisti će teško uskladiti svoja mišljenja. Slično vrijedi i za pitanje, kako utjecati na budućnost koja se čini vrlo neizvjesnom, pa čak i opasnom. Kršćanin nikad ne smije rezignirati i iz stvarnog svijeta bježati u nekakav imaginarni, bolji svijet. Isus nije učenicima obećavao život u ostvarenom kraljevstvu Božjem, već ih je poslao da ga ostvaruju, bez obzira na sve otpore na koje će naići, očekujući potpuno dovršenje o njegovu ponovnom dolasku. Vrijeme Crkve je vrijeme između njegova uzašašća na nebo i ponovnog dolaska.

U vremenu velike neizvjesnosti s obzirom na budućnost dobro je čuti riječi cijenjenog suvremenog mislioca R. Girard-a koji ne isključuje mogućnost apokaliptičke budućnosti svijeta, ali kršćane podsjeća da je to tek početak potpunog ostvarenja njihove nade. Štoviše, on naglašava kako je kršćanstvo jedino od svih religija predvidjelo i svoj neuspjeh, donoseći na kraju Novoga zavjeta Knjigu Otkrivenja, Apokalipsu. To je realnost ovoga svijeta, ali Isus nam je omogućio da „možemo ići susret toj realnosti, a da ne poludimo. Apokalipsa ne obećava jednostavno kraj svijeta. Ona je i temelj nade. Tko iznenada *vidi* realnost, taj ne upada u apsolutno beznađe suvremene misaone praznine, već otkriva svijet u kojemu stvari imaju svoj smisao. A nada je moguća samo ako imamo odvažnosti pogledati u oči opasnostima trenutka. Ali zato moramo odbaciti i nihiliste za koje je sve samo govor, i realiste koji nijeću mogućnost intelekta da dotakne istinu: vlastodršce, bankare, generale, koji tvrde kako nas spašavaju, dok nas ustvari svakim danom sve više tjeraju u pustoš.“ (R. Girard)

Program Isusova evanđelja nije politički program mijenjanja društva i svijeta, već poziv na obraćenje i promjenu mišljenja upućen pojedincu. Taj program resi veličina u malenosti, snaga u slabosti, služenje drugom a ne vladanje nad njim, opraštanje uvreda, sve do ljubavi i prema neprijatelju. Kršćani su bili i ostali svjedoci evanđelja i kao takvi kvasac promjene svijeta i jedina nada bolje budućnosti. Zato je od svih poziva na mijenjanje današnjeg svijeta najvažnije čuti poziv na „revoluciju nade“ (J. B. Metz). A nju kršćani duguju svijetu.

„ECCE HOMO“ – EVO ČOVJEKA

Sjetimo se kako se pri izboru Ivana Pavla II. za papu Trgom sv. Petra i cijelim svijetom, uz let nekoliko grlica, prolomilo: „Ne bojte se!“ Papa je htio poručiti da je naš Bog od ljubavi hrabar, te da baš hrabrošću i mirom želi smrtnom čovjeku učiniti zemaljski život radosnijim i smislenijim.

FRA GORAN AZINOVIĆ

BOG KOJI NADILAZI SVEMIR OBUKAO JE ODJEĆU „NAŠE VELIČINE“. SLIKOVITO REČENO, KAO ŠTO U OBITELJI BRAĆA I SESTRE KOJI SU BLIZU PO GODIŠTU MOGU DIJELITI ODJEĆU, TAKO JE ISTO ISUS POSTAO NAMA BLIZAK. UZEO JE „LJUDSKU ODJEĆU“ I OBUKAO SE U TIJELO, A ONO I JEST NAJČUDESNIJA ODJEĆA KOJU JE NAŠ BOG OBUKAO.

SIGURNO JE DA ĆE SVATKO TKO PUTUJE U LONDON POSJETITI ZNAMENITI TRAFALGAR SQUARE. Moćna arhitektonska cjelina koja sebi kao magnet privlači sve gradske četvrti i stanovnike golemoga grada. Ujedno, Trafalgar Square obiluje mnogim kipovima, umjetničkim detaljima i to ga čini jednim od najljepših trgova u Londonu. Zdanje

je to ljudskih ruku koje žele posjetiti ljudi iz svih krajeva svijeta.

I uz Trafalgar Square ima mnogo legendi i priča koje se stoljećima množe i u ljudskoj mašti pojačavaju divljenje. Evo jednog primjera: umjetnik Mark Wallinger je 1999. godine postavio kip „Ecce Homo“ (Evo čovjeka), ili jasnije – nagog i prezrenog Isusa, na podnožje znamenitog trga. Kip je po svojim crtama i umjetničkoj poruci zračio kao sudbina čovjeka koji izgleda strašno ranjiv. Zanimljivo, za razliku od ostalih kipova slavni osoba koji su ga

okruživali (čak i od skulptura lavova), on je bio baš u ljudskoj naravnoj veličini. A sada možda i smiješno i tužno, ali svakako znakovito! Priča se da je jedan prolaznik rekao: „Ako je to Isus Krist, onda je to strahota. Ne možemo svoju nadu staviti u nekoga takvoga. On je preslab, ne može on otkupiti čovjeka, jer je iste veličine kao mi, Bog zasigurno mora biti veći.“

Zaključak je jasan, to i jest čudesna istina o Isusu koju je katkada teško shvatiti i prihvatiti, osobito nevjericima, jer Isus je utjelovljenjem postao nama jednak, obukao se je u „našu veličinu“, nama u svemu jednak, osim u grijehu (Heb 4,15). Bog koji nadilazi svemir obukao je odjeću „naše veličine“. Slikovito rečeno, kao što u obitelji braća i sestre koji su blizu po godištu mogu dijeliti odjeću, tako je isto Isus postao nama blizak. Uzeo je „ljudsku odjeću“ i obukao se u tijelo, a ono i jest najčudesnija odjeća koju je naš Bog obukao.

I tako taj ranjeni kip Isusa na Trafalgar Squareu možda najglasnije progovara o veličini našega Spasitelja, jer on je postao nama jednak. To je najveća Božja „ludost“ za svijet, a u stvarnosti potpuna ljubav i hrabrost. Tu krjepost lijepo opisuje Timothy Radcliffe kada navodi da se „hrabrost često shvaća kao kvaliteta srca“. No valja misliti i na to da je hrabrost ponajprije kvaliteta uma – to je *fortitudomenits*, vidjeti stvari onakvima kakve jesu i otvoreno se sučeljavati s opasnostima. Hrabar je onaj tko je svjestan svoje ranjivosti i njome vlada. Razborita hrabrost pretpostavlja ranjivost, jer na ovom svijetu je baš ranjivost i žrtva nužna za hrabrost. Biti hrabar uistinu znači biti u stanju pretrpjeti ozljedu, prešutjeti objedu i ostati kristovski miran. Čovjek može

Nastavak na 12 stranici ►

dijelovima dojučerašnjeg izrazito kršćanskog svijeta proces ateizacije jako uznapredovao i kad smo svjedoci renesanse sve brojnih oblika poganskog načina života svjedoci smo nečeg što nije lako shvatiti.

Zagovornici modernog bezboštva, umjesto da su sretni što su ga u velikoj mjeri ostvarili, neskriveno iznose svoju ozbiljnu zabrinutost za budućnost, pa čak i pravi strah. Jedan od najžešćih kritičara kršćanstva i Crkve u Njemačkoj, lijevo orijentirani političar Gregor Gysi otvoreno priznaje kako ne bi želio živjeti u bezbožnom društvu. Zašto? Zato „što

Nije Dürrenmatt bio jedini oštrouman čovjek koji je predvidio kamo ide svijet bez Boga. To su vidjeli i neki od onih koji su se borili za takav svijet. Tako engleski materijalistički mislilac B. Russel sredinom prošloga stoljeća u svom spisu *Bogosluzje slobodnog čovjeka* još crnijim bojama piše o sadašnjem trenutku svijeta: „Kratak i nemoćan je ljudski život; nad njim i nad čitavim ljudskim rodnom polako se nadvija sigurna propast, nemilosrdna i tamna. Svemoćna materija, slijepa za dobro i zlo, ne obazirući se na uništenje, nezadrživo odlazi.“

KRŠĆANI PRED IZAZOVIMA BUDUĆNOSTI

Teško je danas naći nešto oko čega će se složiti, ako ne svi, barem većina ljudi. Odgovor na pitanje, je li svijet danas bolji ili gori od primjerice onog prije pedeset godina zasigurno bi pokazao veliku podijeljenost mišlje-

► Nastavak s 11 stranice

biti hrabar, jer može biti ranjen. Čovjek je jedini sposoban sa zahvalnošću razumjeti Kristove riječi – „Ne bojte se!”. Najviše je te riječi koristio naš hrabri, ranjeni i „ranjivi” papa Ivan Pavao II. Sjetimo se kako se pri njegovom izboru za papu Trgom sv. Petra i cijelim svijetom, uz let nekoliko grlica, prolomilo: „Ne bojte se!”. Naš Bog je po sebi od ljubavi hrabar, i zato je posebno ranjiv. Ljubav nikada ne uzvraća silom i ohološću. Naš Bog je Bog rana, on je ranjiv, ali jedini sposoban biti našim Otkupiteljem. On je „naše veličine” baš poput onoga kipa „Ecce Homo” na trgu Trafalgar Square.

Ako je Isus prozvan od Pilata riječima „Ecce Homo”, onda Marija može biti naslovljena riječima „Ecce Mulier” (Evo Žene). Isus ju je upravo tako oslovio na svadbi u Kani Galilejskoj, i s križa kad je izgovorio: „Ženo! Evo ti sina!” I učeniku: „Evo, ti majke!” Marija je istinska Žena i Majka. O, koliko je tek ona rana pretrpjela gledajući Sina na Kalvariji? Marija je bila hrabra, toliko hrabra da je ljubav njenog srca i rane prihvaćala kao volju Božju. Ona je ranjena Majka.

Zar kip „Ecce Homo” s trga Trafalgar Square ne sličići Gospinu kipu u međugorskom dvorištu? Kip Gospe u međugorskom dvorištu može dostojno nositi naziv „Ecce Mulier” (Evo Žene). Taj Marijin kip je u našoj veličini, on je potpuno „ranjiv” i nama jednak. Bijeli Marijin kip koji je prekriven haljinom, i na kojemu je sve skriveno osim lica i ruku. Jedino se vide Marijino lice i ruke, a to su jedini dijelovi tijela koji su uvijek goli i samim time ranjivi – kako je jednom duboko napisao fra Ante Vučković. Marijin se kip nalazi u samom kutu dvorišta – gotovo neznatan, jer Gospa želi da središte našega života pripada samo Isusu. Gospa nas samo privodi svome Sinu. Mali kip Velike Žene izrasta u tišini molitvom posvećena dvorišta. Njzino je srce sve radosnije dok joj se vraćaju i dolaze hodočasnici – njezina djeca, i mole da ih preporučići Isusu, Spasitelju, da im podari – unatoč ranjivosti – nadu i hrabrost.

Foto Bani

SOTONINE MASKE

UVIJEK SU NAPETOSTI I SU-PROTSTAVLJENA MIŠLJENJA U RASPRAVAMA O SOTONI. Za neke je njegovo postojanje fikcija, a drugi ga vide na svakom koraku. S jedne strane ljudi ga se boje, a s druge ništa ih tako ne privlači pred televizijske ekrane kao filmovi o istjerivanju đavla, koji se po pravilu prikazuju u noćnim satima, kao da je noć privilegirano mjesto za takve filmove. Izgleda da drukčije i ne može biti kad je Sotona u pitanju. Na koncu, zar to i nije njegova namjera? Nije li upravo on onaj koji unosi pomutnju, uznemiruje, razdjeljuje?!

Sotona je najviše na djelu kad se negira njegovo djelovanje, a otisak njegovih prstiju može se vidjeti i u onih koji smatraju da su im *prsti čisti*; i u onih koji Sotonu vide na svakom

koraku i sve i svakoga *sotoniziraju*, a ne mora značiti da je daleko i od onih koji, polazeći od sebe, sve idealiziraju. Neki, odmahujući rukom kao da se radi o bajkama, priču o Sotoni ne uzimaju uopće ozbiljno sve dok nenadano ne naiđu na neku lijepo ukrašenu zamku. Drugi pak, grčevito se držeći slika i priča o Sotoni i grijehu, sve uzimaju previše ozbiljno, što ih dovede do straha i od svoje sjene.

Što Gospa kaže o Sotoni? Gospa u porukama govori o Sotoni. Time ona potvrđuje njegovo postojanje. Sotona, dakle, nije izmišljotina nego stvarnost. Iako je protivnik, Kraljica Mira nikad ne iskrivljuje sliku o njemu, ne stvara privid o njemu, ne ublažava niti uvećava njegovu snagu, nego vidi realnost: „Sotona je toliko jak i svim silama želi da smete moje planove koje sam s vama započela... On jako djeluje u svijetu.” (14. 1. 1985.)

No navođenjem činjenice da Sotona postoji i da je jak, Kraljica Mira ne želi utjerivati strah. Naprotiv! Sve čini da ohrabri. „Dječice, ne bojte se, jer ja sam s vama i kad mislite da nema izlaza i da je Sotona zagospodario. Ja vam nosim mir. Ja sam vaša Majka i Kraljica Mira.” (25. 7.

1988.) Iako je Sotonino djelovanje snažno (ili baš unatoč tome!), Majka djeci stalno posvješćuje da je i ona s njima. „Ja sam s vama i štitim vas, iako Sotona želi uništiti moje planove i zaustaviti želje nebeskog Oca koje želi ostvariti ovdje.” (25. 9. 1990.)

Ovo „Ne bojte se!” ne smije se, međutim, shvatiti kao tapšanje po ramenu: *Ne boj se, nije to ništa, bit će sve dobro!* Gospa nije odgojiteljica koja olako shvaća odgoj prelazeći preko nekih pojava, a sve sa svrhom da ne „prepadne” djecu. Zato ona često ponavlja i naglašava da je Sotona jak. No, nema straha – koliko god jak bio Sotona – ako smo s Majkom. „Želim da vaš život bude povezan sa mnom. Ja sam vaša majka i želim, dječice, da vas Sotona ne zavede.” (25. 7. 1993.)

Sve što Kraljica Mira čini usmjereno je prema zaštiti djece. Zato, i samo zato, podsjeća, opominje i upozorava na opasnosti. „Draga djeco, ovo su posebna vremena i zato sam s vama da vas ljubim i štitim, da zaštitim vaša srca od Sotone i da vas sve više približim k Srcu svoga Sina Isusa.” (25. 6. 1993.) Ljubav prema nama pokretač je Marijine brige za nas. „Volim vas, i zato želim da budete

FRA MARINKO ŠAKOTA

OSOBITO KAD SE VJERNICI ODLUČE NA DUHOVNI RAST, KAD SE POČNU MICATI „S MRTVE TOČKE”, IZ STANJA MLAKOSTI I OBIČAJNOG ŽIVLJENJA VJERE, PREMA SVETOSTI, SOTONA NE OSTAJE MLAK NI RAVNODUŠAN VEĆ ŽELI „OMESTI NA PUTU SVETOSTI” (25. 9. 1987.)

sveti. Ne želim da vas Sotona ometa na tom putu.” (25. 7. 1987.) To je razlog zbog kojeg Gospa od svoje djece traži slušanje: „Želim da me slušate i ne dopustite Sotoni da vas zavede.” (25. 2. 1988.)

Koji paradoks – baš to mi ne želimo! „Ja vas ljubim i želim vas zaštititi od svakog zla, ali vi ne želite.” (25. 10. 1993.) Možda smo pomislili da je to bila slučajnost, ali na još jednom mjestu stoji isto: „Ja sam vam blizu i sve vas pozivam, dječice, u svoje krilo da vam pomognem, ali vi ne želite i tako vas Sotona kuša i u najmanjim sitnicama vjera vam nestaje.” (25. 3. 1995.)

Istina, *mnogi su se odazvali*, ali ipak „je golem broj onih koji ne žele čuti niti prihvatiti” Majčin poziv. (25. 8. 2011.) Iako je majka i iako nas neizmerno ljubi i želi nam dobro, ipak je i Gospa nemoćna. „Zato, evo što vam kažem: Sotona se poigrava s vama i s vašim dušama. A ja vam ne mogu pomoći...” (25. 3. 1992.)

Kako razumjeti ovu Gospinu nemoć? Jedan od razloga smo mi: „Jer ste daleko od mog srca.” (25. 3. 1992.) Kad je dijete daleko od majke, ona mu ne može pomoći. Iako to svim srcem želi, nemoćna je. Zamislite, Gospa prihvaća svoju nemoć! Koja lekcija za sve nas – učiti prihvatiti da smo ponekad nemoćni. Drugi razlog Gospine nemoći leži u njoj, u njezinoj ljubavi koja dopušta slobodu. „Vi ste, dječice, slobodni da se u slobodi odlučite za Boga ili protiv Njega.” (25. 1. 2016.) Protiv te slobode, koja za nas ponekad nije ništa drugo nego otvorena vrata u ropstvo, Gospa ne može biti, jer tko ljubi, poštuje slobodu drugoga. „Ja sam s vama, ali vam ne mogu oduzeti vašu slobodu.” (7. 8. 1986.)

Majka ne može svoje dijete unaprijed sačuvati od svih opasnosti, ali ga može poukama upozoriti da opasnosti postoje. Gospa, nebeska Majka, svojoj djeci u po(r)ukama otvara oči. Hrabra majka vjeruje svojoj djeci i zato ih hrabri i poziva na budnost. „I nemojte dopustiti da vas Sotona obeshrabri... Budite oprezni!” (14. 1. 1985.) Nema spavanja jer „Sotona ne spava” (25. 5. 2010.)

Što to Sotona skriva? Koje su to njegove zakulisne namjere zbog kojih trebamo biti oprezni? Što Kraljica Mira (raz)otkriva?

Sotona želi *uništiti Gospin plan* u Međugorju i *ukrasti ljudima mir*

(25. 8. 2014.), želi *rat i mržnju* (25. 9. 2001.), *svojim zaraznim vjetrom mržnje i nemira* u ovom vremenu *kao nikad prije želi ugušiti čovjeka i njegovu dušu* (25. 1. 2015.), *povući ga u grijeh i ropstvo* (25. 1. 2016.), *u srca i misli ljudi staviti nered i nemir* (25. 5. 2016.), *zavesti što više duša* (25. 4. 1992.), *razrušiti ne samo ljudske živote, nego i prirodu i planet na kojem živimo* (25. 1. 1991.). U očima vjernika Sotona lukavo želi diskreditirati Isusa da „nije jak u svojim odlukama” (25. 8. 1991.), a *sebi i grijehu približiti što više osoba* (25. 5. 1995.). Dok Isus i Marija grade, Sotona ruši. Budući da je i sam ruševina, Sotona „želi rat, želi nemir, želi srušiti sve što je dobro” (25. 3. 1993.), „srušiti sve ono što je sveto u vama i oko vas” (25. 9. 1992.). On želi napraviti nered u srcima i obiteljima i *upravljati ljudskim životima* (25. 1. 1994.).

Osobito kad se vjernici odluče na duhovni rast, kad se počnu micati „s mrtve točke”, iz stanja mlakosti i običajnog življenja vjere, prema svetosti, Sotona ne ostaje mlak ni ravnodušan već želi „omesti na putu svetosti” (25. 9. 1987.). „Ovih dana ste osjetili slast Božju preko obnova koje su bile u ovoj župi. Sotona još želi raditi da oduzme svakom njegovu radost.” (24. 1. 1985.) On nikad ne može podnijeti da je dobro, a posebno ako se radi o Gospi. „Sad kao nikad, kad se počeo ostvarivati moj plan, Sotona je jak i želi omesti moje planove mira i radosti.” (25. 8. 1991.) Ono što Majka i Djevica želi sagrađiti, on nastoji srušiti: „Znate da sam vam obećala oazu mira, a ne znate da pokraj oaze postoji pustinja, gdje Sotona vrebava i želi iskušati svakog od vas.” (7. 8. 1986.) Ili ako je Crkva vjerodostojna (izvorna, slijedi Krista) pa poziva ljude na življenje evanđelja, upravo tada Sotona poduzima dodatne napore kako bi vjernike odveo „što dalje od kršćanskog života i zapovijedi na koje... Crkva poziva” (25. 9. 1992.).

Iako su njegovi ciljevi potpuno jasni (uništiti sve što je dobro, ljudima ukrasti mir...), u Sotone se nikad ne vidi lice jer ga je sakrio maskama. Njegovo pravo lice je „sramotno” – kako Gospa kaže – upravo zato što njime „želi zavarati što više ljudi na putu smrti i grijeha” (25. 9. 1991.). Varanje i laž su sinonimi za Sotonu. „Mudrost” je njegova temeljna osobina na koju i Gospa upozorava:

„Sotona je mudar i privlačni mnoga srca grijehu i propasti.“ (25. 10. 2012.) Tu „mudrost“, odnosno lukavost najprije je iskusi Eva („Zmija me prevarila pa sam jela.“ Post 3,13), a to iskustvo danomice se ponavlja.

Pretvaranjem Sotona krije laž. Ne predstavlja se kao čovjekov neprijatelj nego kao onaj koji čovjeku želi dobro, a cilj mu je zapravo propast dobra. Toga bi najviše trebali biti svjesni župljani župe Međugorje: „Ovih dana Sotona se podmuklo bori protiv ove župe...“ (17. 1. 1985.) A posebno bi trebali biti svjesni Majčine ljubavi prema župi: „Volim župu i svojim plaštem čuvam je od svake radnje

upotrijebi i ne pobijedi“ (25. 3. 2015.) u nama. Ne djeluje samo u posebnim situacijama, primjerice u ratnim, nego u običnim, svakodnevnim. U svakodnevnici, u kojoj se naviknemo na jednoličan ritam, pa ako još zapustimo svakodnevnu molitvu, uspavamo se, i tada se on ušulja u naš život: „Napose želi u svakodnevnim stvarima unositi pometnju u svakom od vas.“ (4. 9. 1986.)

Najuspješnije se lovi u *mutnome*, zato i *Sotona želi u ovim* (za vrijeme rata u BiH i Hrvatskoj) *mutnim danima zavesti što više duša* (25. 4. 1992.). No on ne djeluje samo u *ratu* nego i u *miru* (25. 12. 1991.), ne samo u *mutnome* nego i pod blještavim svjetlima *modernizma* (25. 3. 2015.). Iako Sotonu ne privlači materijalno – jer je duh – ipak zna da preko materijalnih stvari najlakše može *privući duše* i najuspješnije *profitirati*. Zato Gospa upozorava: „Neka vas Sotona ne privuče materijalnim stvarima“ (25. 3. 1996.). No, upravo nam se to događa: „Vi se lako

Zbog podmukla i lukava djelovanja nije lako Sotonu razotkriti, a Božje djelovanje nije lako prepoznati. To je zapravo čovjekov najveći problem. Što je dobro a što zlo, postaje nejasno. Postoji Božja volja na koju Gospa podsjeća: „Bog vam je dao milost da živite i štitite sve dobro što je u vama i oko vas, i da potičete druge da budu bolji i svetiji.“ (25. 5. 2010.) No, nakon što je Bog rekao svoju riječ, odmah je tu Sotona sa svojim umilnim šaputanjima. Tako se može dogoditi da čovjek bude u zanosu „vjere“, a vrlo revno se boriti protiv „nevjernika“ (nevinih). Sjetimo se samo Savla koji kao najveći revnitelj

Iako je protivnik, Kraljica Mira nikad ne iskrivljuje sliku o njemu, ne stvara privid o njemu, ne ublažava niti uvećava njegovu snagu, nego vidi realnost: „Sotona je toliko jak i svim silama želi da smete moje planove koje sam s vama započela... On jako djeluje u svijetu.“ (14. 1. 1985.)

sotonske. Molite da Sotona odstupi od župe i svakog pojedinca koji dolazi u župu.“ (11. 7. 1985.)

Sotonino podmuklo, prevarantsko djelovanje nije šablonsko da bi ga se moglo lako *pročitati*: „Sotona je jak i želi vas uništiti i prevariti na mnogo načina.“ (25. 9. 1990.) Sotona „napada i kuša na sve načine.“ (25. 11. 2015.) Ne djeluje on samo preko naših grijeha i međusobnih uništavanja nego i preko naših uspjeha. „Napose kada se Sotona želi poslužiti urodom vaših vinograda. Molite da Sotona ne uspije u svom planu.“ (29. 8. 1985.) Želi nas „iskoristiti“. Zna se čak poslužiti i nama kako bi se dočepao drugih. Zato trebamo jako pripaziti da nas „zlo ne

izgubite u materijalnim i ljudskim stvarima, a zaboravite da je Bog vaš najveći prijatelj.“ (25. 2. 1992.)

Dok mi mislimo da smo slobodni, uspješni i snažni (što može biti plod Sotonina zasljepljivanja), dotle nam Gospa skida *ljuske s očiju*: „Sotona se poigrava s vama i s vašim dušama“ (25. 3. 1992.), „razvlači (vas) i radi od vas što hoće“ (25. 1. 1998.), „trese (s vama) kao vjetar s granama“ (25. 10. 2013.). A mi se smješamo misleći da smo „moćni“ i slobodniji od ptica. Koja varka! Ne, mi nismo slobodni! Istina je potpuno drukčija, a govori nam je ona koja je ne samo nositeljica Riječi nego i slušateljica Istine: „Previše ste navezani na zemlju i zemaljske stvari, zato vas Sotona valja kao vjetar morske valove.“ (25. 8. 2016.)

Kako i vjernici znaju upasti u klopku oholosti pa pomisliti da im zlo ništa ne može jer oni mole, „Sotona vreb, draga djeco, svakog pojedinca“ (4. 9. 1986.). Još jednom ponovimo, svakog! I mene i tebe!

za Zakon čini sve samo da se dočepa kršćana.

Zbog zamršenosti i nejasnoće istine Gospa svojim savjetima želi pomoći da „istina prevlada u svim srcima“ (25. 9. 1986.). Koja istina? Pa možda najprije ona o Sotonu. Naime, i Sotonino varanje i podmuklo djelovanje istina je koju valja spoznati. Možda prije svega drugoga! Ali kako će istina prevladati ako svatko grčevito brani svoju „istinu“, a ni svjesni nismo da smo već prije toga duboko „zaglibili“ u zabludi? Lice je ušminkano, a naličje? Je li moguće dešifrirati ključ Sotoninih prerusavanja i pronaći izlaz iz zamršenog labirinta u koji nas uvodi kroz miomirisne vrtove?

24. MEĐUNARODNI SUSRET ORGANIZATORA HODOČAŠĆA, VODITELJA CENTARA MIRA I MEĐUGORSKIH MOLITVENIH I KARITATIVNIH SKUPINA

Međugorje, 27. veljače – 3. ožujka, 2017. godine.

„Da ljubav vaša sve više raste“ (Fil 1,9)

PROGRAM

Ponedjeljak, 27. 2. 2017.

15,00 Registracija sudionika

17,00 Večernji molitveni program u crkvi

Utorak, 28. 2. 2017.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu

9,30 Predavanje

Stanka

11,00 Susret i razgovor s predavačem

15,00 Rad po jezičnim skupinama

17,00 Večernji molitveni program u crkvi

21,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu

Srijeda, 1. 3. 2017.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu

9,30 Predavanje, razgovor

Stanka

11,00 Susret i razgovor s predavačem

14,00 Molitva na Križevcu

17,00 Večernji molitveni program u crkvi

19,00 *Novost: Meditacija i večera sa župljanima (kruh i čaj)*

Četvrtak, 2. 3. 2017.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu

9,30 Predavanje

Stanka

11,00 Susret sudionika sa župnikom

12,30 Zajednički ručak

15,00 Molitva na Brdu ukazanja

17,00 Večernji molitveni program u crkvi

Petak, 3. 3. 2017.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu

9,30 Iskustva sudionika, sv. misa

Predavač: fra Marinko Šakota, župnik župe Međugorje

Fra Marinko Šakota rođen je u Čitluku 1968. godine. Nakon sjemeništa u Dubrovniku 1987. oblači franjevački habit. Studij filozofije i teologije započeo je u Sarajevu na Franjevačkoj teologiji (1989.-1990.), nastavio u Zagrebu na Isusovačkom učilištu (1990.-1992.), a završio u Fuldi, u Njemačkoj 1995., gdje je i diplomirao. Vječne zavjete položio je u Širokom Brijegu 1993. godine. Za đakona je zaređen u Zagrebu 1996., a za svećenika u Frohnleiten 1996. godine. Službovao je u Innsbrucku, Frohnleiten i Augsburgu. U Mostaru je bio kapelan tri godine, a zatim župnik u Gradničima sedam godina. Od rujna 2010. na službi je u Međugorju kao kapelan, a od 2013. župnik župe Međugorje.

NAPOMENA

Dvadeset i četvrti međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje održat će se u Novoj dvorani u Međugorju od 27. 2. do 3. 3. 2017. godine. Broj

mjesta je ograničen prostorom, stoga vas molimo da što prije prijavite svoj dolazak na ovaj seminar. Prijave izvršite na e-mail: seminar.marija@medjugorje.hr

Zbog organizacije seminara, i vaše sigurnosti, molimo vas da se smatrate registriranim za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registriranim za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

Biti će organizirano simultano prevođenje za sve jezične skupine. Cijena seminara je 50 € po osobi. U cijenu su uključeni svi troškovi organizacije i rada seminara (predavači, simultani prijevod i zajednički ručak zadnji dan). Prilikom plaćanja na početku seminara svaki će sudionik dobiti akreditaciju koja će mu omogućiti sudjelovanje u radu seminara. Za smještaj u Međugorju treba se pobrinuti svatko osobno.

Budući da ne možemo doći do svakog organizatora osobno, ovim putem pozivamo sve organizatore hodočašća, vodiče, voditelje centara mira i molitvenih i karitativnih skupina da obavijeste one koji su zainteresirani za ovaj susret.

Unaprijed se radujemo vašim prijavama i zajedničkom susretu!

POZIV SUDIONICIMA

Međugorski je fenomen u cijelom svijetu mnoge potaknuo na izdavanje različitih publikacija. Željeli bismo imati svu raznovrsnost tih publikacija i sačuvati ih u arhivu Informativnoga centra Međugorje. Stoga vas molimo da sa sobom u Međugorje ponesete ili drugačije dostavite:

1. vaše časopise, okružnice, novine, knjige, audio i video zapise i ostale publikacije – po mogućnosti u dva primjerka
2. pojedinci ili organizacije koji posjeduju privatni arhiv vezan za međugorska događanja, ako je moguće, neka dostave originale i/ili kopije, i/ili barem popis sadržaja koje posjeduju. Molimo navesti ime, prezime ili naziv organizacije, te adresu i kontakt.

Navedene materijale dostaviti na:
INFORMATIVNI CENTAR „MIR“ MEĐUGORJE
ZA ARHIV, MARIJA DUGANDŽIĆ

Gospin trg 1, 88266 Međugorje
Bosna i Hercegovina

Molimo vas da ovaj poziv prenesete svima za koje znate da se bave izdavačkom djelatnošću vezanom za međugorska događanja.

Hvala vam za sve što činite!

POVVRATAK NA BOŽJE

ŽIVLJENJE U MEĐUGORJU MOGLO BI SE PODIJELITI NA DVA CIKLUSA. Prvi ciklus je vrijeme zatišja. Obuhvaća zimsko vrijeme godine (prosinac, siječanj, veljača i tamo do 18. ožujka), ceste su uglavnom praznije, mjesta za parkiranje ima napretek kao i mjesta u crkvenim klupama, nema gužve na kolnicima, a suvenirnice su i neki restorani „zatvoreni zbog godišnjeg odmora“. Drugi ciklus je vrijeme komešanja. Obuhvaća proljetni, ljetni i jesenski period godine. Počinju pristizati hodočasnici, gužva je na cesti, čeka se na pješačkim prijelazima, zastoje stvaraju autobusi koji nasred ceste utovaraju ili istovaraju kofere i putnike, u crkvu se ne može ući, uvijek je negdje neki žamor, a na brdima odzvanjaju glasovi iz zvučnika... Kulminacija je obično u rujnu i listopadu kad shrvani vrućinama, gužvom i raznovrsnim bukami, istrošeni župljani s radošću iščekuju opet onaj prvi ciklus u godini.

VRIJEME ZATIŠJA

Ova mirnoća zimskog vremena, iako izvana može izgledati siva i pasivna, nudi zapravo pregršt unutarnjih aktivnosti. Kao što se i fizički, zbog zimske hladnoće i nepogoda zatvaramo u tople domove, ovo vrijeme zatišja omogućava nam da se na isti

PAULA TOMIĆ

OVA MIRNOĆA ZIMSKOG VREMENA, IAKO IZVANA MOŽE IZGLEDATI SIVA I PASIVNA, NUDI ZAPRAVO PREGRŠT UNUTARNJIH AKTIVNOSTI. KAO ŠTO SE I FIZIČKI, ZBOG ZIMSKE HLADNOĆE I NEPOGODA ZATVARAMO U TOPLE DOMOVE, OVO VRIJEME ZATIŠJA OMOGUĆAVA NAM DA SE NA ISTI NAČIN UVUČEMO I U SKROVITA I TOPLA MJESTA VLASTITE DUŠE.

način uvučemo i u skrovita i topla mjesta vlastite duše. Teoretski izgleda lako, ali današnjem čovjeku, naviknutu na aktivnosti i druge različite bjegove od samoga sebe, poput prekomjernog gledanja televizije, tipkanja i virkanja po mobitelu, šupljih priča, igranja videoigara..., postaje sve teže uroniti u fizičku pasivnost molitve ili klanjanja, tišinu osluškivanja, aktivnosti duše u komunikaciji s Bogom u najintimnijim dijelovima sebe.

Čovjeka zapravo možemo usporediti s autom. Ako želiš dugu i sigurnu vožnju, nakon određenog broja kilometara potrebno je napraviti MALI ili VELIKI SERVIS. Nakon što se sve pregleda, istrošeno zamijeni, a pokidano pokrpa, može se sigurno nastaviti vožnju. Upravo ovo vrijeme zatišja za naše je duše i tijela poput lampom potrebno je detektirati sve ono što Sotona koristi kako bi nas „okrenuo protiv Boga i vratio nas na sve ono što je ljudsko, a u srcima uništio sve osjećaje prema Bogu i Božjim stvarima“ (25. 01. 2017.). Hod u tišini, molitvi i skrovitosti ovog vremena zatišja priprema nas za ono drugo vrijeme u godini, kad u komešanju hodočasnika, zaradi i izdancima, postoji puno veća opasnost da se podlegne napastima „materijalizma, modernizma i egoizma koje

nam svijet nudi“ (25. 01. 2017.).

Kao što se majka brine za dijete da mu u ovom zimskom vremenu viroza i prehlada ne padne imunitet, tako što mu sprema prirodne napitke, daje mu voće, vitamine... tako se i Gospa kroz ovo vrijeme zatišja brine za naš DUHOVNI IMUNITET, da ne poklekemo pred virozama nemira. Jer ako se nemir pusti u dušu, poput virusa koji zahvati jednu stanicu, pa zatim mijenja njezin izvorni kod i širi se po cijelome tijelu, tako i nemir iz duše mijenja cijeli životni kod pojedinca, zatim obitelji i svijeta. Stoga Gospa, naša duhovna majka i nama sprema i preporuča duhovne napitke za jačanje našeg duhovnog imuniteta – a to je opet i samo MOLITVA ZA MIR: „... molite za mir. Mir u ljudskim srcima, mir u obiteljima i mir u svijetu.“ (25. 01. 2017.)

MARIJINO VRIJEME

Već je bilo govora o tome kako je ova 2017. godina, u kojoj se slavi 100. obljetnica Marijinih ukazanja u Fatimi, zapravo jedna jaka Marijanska godina. Marija nikad ne radi nešto zbog same sebe. Kao što je u godinama skrovitog Isusova života njega pripremala, odgajala i podučavala za njegov javni život i djelovanje, tako sada i nas, kroz ovo vrijeme zatišja i njoj posvećenu godinu, priprema

za vrijeme našeg javnog djelovanja, našeg svjedočenja svetosti. Stoga je važno da se odazovemo svim njezinim pozivima još iz Fatime: molitvi krunice, postu, žrtvi i prikazanju svoga života za spasenje duša i svijeta, življenju sakramenata, čitanju Božje Riječi..., kako Sotona ne bi uništio u nama osjećaj za Božje. Ako njega izgubimo, onda smo izgubili smjer i izgubili cilj. Ako imalo gledamo očima vjere, primijetiti ćemo da je baš to ono što se u današnjem svijetu zbiva. U srcima prevladava ono ljudsko i prevrtljivo, a izgubio se orijentir prema Bogu i Božjim stvarima u svem življenju.

POVEZNICE FATIME I MEĐUGORJA

Marija u Međugorju zagovara za nas. Da je sve povezano i da sve vodi jednom cilju spasenja, pokazuju i još neke poveznice između Fatime i Međugorja, osim one poruke od 25. 08. 1999. u kojoj to Gospa eksplicitno kaže: „...Zato vas sve pozivam, draga djeco, da molite i postite još jače (...) tako da se s vašom pomoći ostvari sve što ja želim ostvariti preko tajna koje sam započela u Fatimi.“

Jedna poveznica je i ta da se prvo Gospino ukazanje u Fatimi dogodilo 13. svibnja 1917. Istovremeno se po crkvama u svijetu čitalo pismo pape Benedikta XV. „Ponizna službenica

Gospodnja“, u kojem se Papa javno obraćao Isusovoj Majci da zaustavi rat (I. svjetski rat) i zahtijevao da se po cijelom svijetu organiziraju molitvene akcije za mir, na čelu s dječicom. U istom dokumentu naređuje se da se zavij KRALJICE MIRA, MOLITVA ZA NAS – i službeno uvrsti u Gospine litanije. Ne čudi stoga da se Gospa u Međugorju ukazala baš pod tim ime-

Najbolje iskorištavanje ovog vremena zatišja bit će dakle ako se odazovemo njezinom pozivu te sva naša isprazna korištenja vremena pretvorimo u vrijeme servisiranja duše kroz molitvu za mir kako ne bismo u nastavku godine, pod pritiscima svih budućih komešanja, izgubili osjećaj za ono što je Božje.

nom, imenom KRALJICE MIRA!

Druga zanimljivost je da se prema svjedočanstvu malih vidjelaca u Fatimi Gospa ukazala iznad „hrasta crnike visokog oko 1 m“ (usporedi hr.wikipedia.org). Interesantno je da je ta vrsta hrasta, **hrast crnika, česvina ili česmina** zapravo autohtona vrsta u Hrvatskoj. Raste u Dalmaciji, Istri i na otocima Hrvatskog primorja. A ova naša Hercegovina je po klimi, tlu i skoro svemu ostalom što drugo nego dio primorskog zaleđa Hrvatske.

Treća poveznica je mjesto ukazanja. Mjesto na kojem su se dogodila

ukazanja pokraj portugalskog grada Fatime bilo je jedno polje koje je pripadalo obitelji Lucije vidjelice. Zove se **Cova da Iria** ili prevedeno na hrvatski **Irenina uvala**. Ako potražimo etimologiju imena IRENA, vidjet ćemo da ime Irena dolazi od grčkog imena Eiréne. Po grčkoj mitologiji, ona je božica mira, kći Zeusa i Temide, najmlađa Hora. Grčka riječ eiréne znači mir.

I ovdje nas dakle ime samog mjesta ukazanja upućuje na MIR, prvotnu poruku koju je Gospa u Međugorju već trećeg dana ukazanja 26. lipnja 1981. izgovorila Mariji

Pavlović: „Mir, mir, mir - i samo mir!“ Iza nje je bio križ. Uz to je kroz plač dvaput ponovila: „Mir mora zavladati između čovjeka i Boga, a i između ljudi.“

MOLITVA ZA MIR

Upravo ovaj poziv na MOLITVU ZA MIR s početka ukazanja u Međugorju spaja nas s prvom Gospinom porukom i u ovoj godini. Gospa ponovno kaže: „Danas vas pozivam da molite za mir. Mir u ljudskim srcima, mir u obiteljima i mir u svijetu.“ (25. 01. 2017.) Najbolje iskorištavanje ovog vremena zatišja bit će dakle ako se odazovemo njezinom pozivu te sva naša isprazna korištenja vremena pretvorimo u vrijeme servisiranja duše kroz molitvu za mir kako ne bismo u nastavku godine, pod pritiscima svih budućih komešanja, izgubili osjećaj za ono što je Božje.

„VRATI NAS K SEBI, GOSPODINE!“

Gospa nas u Međugorju već 35 godina poziva na obraćenje. Sve vrijeme ona neprestano poziva: *Obratite se! Vjerujte! Molite, molite, molite!*“ No, čini se da što nas više poziva, to više postajemo gluhi na njezin poziv. „Uvijek isto“, kažu mnogi, „znamo mi to već i postali smo već i umorni i siti Gospinih poruka“. Stoga se nameće pitanje: „Ima li od Gospinih poziva i poruka ikakve koristi i učinka? Ima li Gospin poziv iz Međugorja uopće smisla?“

SLIČAN PROBLEM OPISAO JE JOSEPH RATZINGER (PAPA BENEDIKT XVI.) U PRIČI O CIRKUSKOM KLAUNU. Naime, u vrijeme pauze klaun je opazio da gori selo i na to je pokušavao upozoriti ljude. No, što je više vikao i upozoravao, to su se ljudi više smijali misleći da ih on tako zabavlja. To nije, dakle, samo Gospin ili međugorski problem, nego opći problem, da Crkva neprestano propovijeda evanđelje, ali ljudi, pogotovo u Europi, više ne slušaju. Dapače, sam Isus je doživio istu stvar. Čak se i na njegov poziv nisu svi obratili: *Ja sam došao u ime Oca svoga i vi me ne primate.* (Iv 5,43)

Zašto je to tako? Kako su ljudi mogli odbiti čak i Isusa? Odgovor je vrlo dubok i zabrinjavajući: *Zato sam vam i rekao da nitko ne može doći k meni ako mu nije dano od Oca,*

GOSPA NAS UČI: „USTRAJTE! MOLITE! NE GUBITE NADU!“ LJUBAV SE BORI DO KRAJA, LJUBAV NE ODUSTAJE, LJUBAV „NIKAD NE PRESTAJE“ (1 KOR 13,8). ZATO I NE NEDOSTAJU PLODOVI OBRAĆENJA U MEĐUGORJU.

odnosno: *Nitko ne može doći k meni ako ga ne povuče Otac koji me posla.* (Iv 6,65; 6,44) Zato kaže i sv. Pavao o faraonu komu je Bog otvrdnuo srce: *Tako dakle: (Bog) smiluje se komu hoće, a otvrdnjuje koga hoće.* (Rim 9,18) Božja milost nije automatizam. Božja milost nije nužnost ili dužnost. *Ta Mojsiju veli: Smilovat ću se komu hoću da se smilujem; sažalit ću se nad kim hoću da se sažalim.* (Rim 9,15; Izl 7,3) Bog nije, dakle, nikome dužan dati svoju milost. Naprotiv, poput faraona i farizeja Bog u svome gnjevu zna ostaviti tvrdokornog grješnika u nemilosti: *Stoga i ne mogahu vjerovati, jer Izaija dalje kaže: Zasljepi im oči, stvrdnu srca; da očima ne vide, srcem ne razumiju te se ne obrate pa ih ozdravim.* (Iv 12,39-40; Iz 6,9-10) Bog je, dakle, vrlo milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću, iskazuje

FRA PETAR KOMLJENOVIĆ

od Mojsija da ga pusti kažnjavati svoj narod! Mojsije na to odgovara: *Smiri svoj gnjev i ljutinu; odustani od zla svome narodu!* (Izl 32,12) Mojsije zagovara za svoj narod! On moli i zaziva Božje milosrđe, Božju milost i praštanje na grješnike! Zašto? Jer ljubi svoju braću i želi njihovo spasenje! Ali što će već svemogući i vječni Bog reći na molitve i riječi malog čovjeka? Hoće li ga Bog zaista poslušati? Gle! Bog je stvarno odustao od svoje kazne, kako piše: *Gospodin odustane da na svoj narod svali nesreću kojom mu bijaše zaprijetio.* Na molitve i vapaje Mojsijeve okrenuo se svemogući Bog! Zaista, mali čovjek uspijeva pomicati ruku i srce Svevišnjega! Kako to? Kroz moć Duha Svetoga! Kakva je to moć? To je moć ljubavi i milosrđa! To je božanska snaga Duha Svetoga! Kroz nju je Mojsije učinio najveće čudo! On je spasio život svojoj braći! Njegov zagovor je njima zaslužio Božju nezasluzenu milost i oprostjenje! Poanta je da se Bog na zagovor, prošnje i molitve Mojsija htio smilovati! Zašto? Da nam pokaže da želi spasiti svijet samo s nama i preko nas, kako bismo dobili dioništvo u spasenju duša i aktivno surađivali u njihovom otkupljenju! Da, može se reći da tako postajemo „suradnici Božji“ (1 Kor 3,9), tj. suradnici u djelu spasenja ili jednostavno suotkupitelji! To je to što Bog od nas traži! To je naša čudesna, nezasluzena, ali neizrecivo velika misija u svijetu! Zato kaže Isus sv. Faustini: *Čaša božanskog gnjeva već je prepuna! Samo još nekoliko poniznih i svetih duša koje dan i noć zazivaju moje milosrđe drže ovaj svijet!*

BOG SE NA ZAGOVOR MOJSIJA, NA NJEGOVE PROŠNJE I MOLITVE HTIO SMILOVATI! ZAŠTO? DA NAM POKAŽE DA ŽELI SPASITI SVIJET SAMO S NAMA I PREKO NAS, KAKO BISMO DOBILI DIONIŠTVO U SPASENJU DUŠA I AKTIVNO SURAĐIVALI U NJIHOVOM OTKUPLJENJU!

Što to znači za nas? To znači da trebamo ustrajati u našoj molitvi za obraćenje grješnika! To znači da ovisi i o nama, o našoj vjeri, o našoj molitvi i o našoj ljubavi hoće li se Bog smilovati grješnicima, hoće li se narod odazvati na Gospin poziv i hoće li se čovječanstvo obratiti Gospodinu! Sjetimo se one četvorice iz evanđelja koji su k Isusu preko krova nosili hromog čovjeka. Što kaže Isus o njima? *Viđevši njihovu vjeru, reče on: Čovječe, otpušteni su ti grijesi!* (Lk 5,20) Zahvaljujući njihovoj vjeri i ustrajnosti, Isus je darovao tom čovjeku svoju milost i oprostjenje! U borbi obraćenja grješnika čekaju nas mnoge zaprjčke, đavolske zamke, svjetovne napasti i tjelesne požude! Hoćemo li odmah odustati u borbi i reći: „Nema smisla! Isuse, nitko te ne voli! Ovaj

milost tisućama, podnosi opačinu, grijeh i prijestup, istina, ali krivca nekažnjena ne ostavlja (Izl 34,6-7). Stara poslovice veli: „Čovječe, možeš raditi što hoćeš, ali ne dokle hoćeš!“ To sv. Pavao slično izražava riječima: *Ne varajte se: Bog se ne da izrugivati! Što tko sije, to će i žeti!* (Gal 6,7)

Što, dakle, reći? Je li uzaludno propovijedati evanđelje ako znamo da ga ne će svi prihvatiti? Je li besmisleno godinama pozivati ljude na obraćenje ako to većina ne čini? Nipošto! Jer se *rod donosi u ustrajnosti*, kaže Isus (Lk 8,15). Isus nam ovdje otkriva jednu veliku istinu: *Obraćenje je milost koju treba izmoliti, obraćenje je borba za koju se treba izboriti.* Izvrsni primjer za to je Mojsije na brdu Sinaju (Izl 32). Dok on na brdu posti i moli, izraelski se narod jedući i pijujući klanja „zlatnom teletu“. Bog se zbog toga veoma razgnevi te Mojsiju reče: *Pusti sada neka se moj gnjev na njih raspali da ih istrijebim!* Strašno! Bog traži

svijet je izgubljen!?” Nipošto! Gospa nam daje najveći primjer i najveću školu ustrajnosti i nade! Trideset i pet godina ona zove i zove i ne gubi nadu! Suprotno duhu ovog konzumerističkoga svijeta, koji živi po načelu „kupi, potroši i baci“, Gospa nas uči: *Ustrajte! Molite! Ne gubite nadu!* Ljubav se bori do kraja, ljubav ne odustaje, ljubav *nikad ne prestaje* (1 Kor 13,8). Zato i ne nedostaju plodovi obraćenja u Međugorju.

Je li uzaludno propovijedati evanđelje ako znamo da ga ne će svi prihvatiti? Je li besmisleno godinama pozivati ljude na obraćenje ako to većina ne čini? Nipošto! Jer se rod donosi u ustrajnosti, kaže Isus (Lk 8,15).

Sigurno, Bog nam govori: *Vratite se meni, i ja ću se vratiti vama* (Zah 1,3), ali mi ćemo mu odgovoriti: *Vrati nas k sebi, Gospodine, i obratit ćemo se!* (Tuž 5,21) Bog nas poziva na obraćenje, ali bez njegove se milosti ne možemo obratiti, dapače, bez njega *ne možemo ništa učiniti* (Iv 15,5). Zato trebamo i te kako moliti za njegovu milost! Zato Gospa ne kaže samo „molite!“, već „molite, molite, molite!“ Naša molitva može promijeniti svijet, naša molitva može spasiti svijet! Jer naša molitva može poput Mojsija micati ruku i srce Božje! Tko to shvaća, neka se priključi Gospinoj molitvi i molitvi Crkve: „Nebeski Oče, molim Te, molim Te od svega srca, smiluj se nama, smiluj se svojoj Crkvi, smiluj se cijelome svijetu! Obrati nas k sebi, da se obratimo, kao što si rekao: *Kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi.* Udijeli našem naraštaju dar vjere i obraćenja! Radi toliko prolivenih suza naše nebeske Majke koja plače za svojom djecom! Molim Te od svega srca: zapali naša srca vatrom svoje ljubavi, prije nego što će nas istrijebiti vatra tvoga gnjeva! Amen.“

MEĐUGORJE JE VELIKI BOŽJI DAR

„Mjerom kojom mjerite i vama će se mjeriti i nadodat će vam se mjera preobilna.“ (Lk 6,38)
Svi smo pozvani i dužni preuzeti brigu i razvijati osjećaj za kršćansku dobrotvornost, promicati i nositi različite oblike karitativne skrbi i služenja čovjeku u potrebi. Lijepo zvuči u teoriji, no onaj tko konkretno odgovori ovome pozivu mora nužno zaboraviti ponajviše samoga sebe, a to je osobito u današnjem vremenu teško. Božji način i logika redovito su protivni ljudskim mjerilima i načinima jer On redovito izabire malene, neznatne, pa čak i lude u očima svijeta, kako bi posramio one mudre i umišljene. Gospa je kroz 36 godina ukazanja u Međugorju stvorila višemilijunsku vojsku svojih malenih, odanih i ljubljenih koji su na Njezin poziv odgovorili ljubavlju i predanošću. Jedan od takvih je i fra Iko Skoko.

TONINA IBRULJ

Fra Iko, Vi iza sebe brojite dugi niz godina aktivnog pastoralnog rada. Možete li nam ukratko predstaviti svoj franjevački, odnosno svećenički put?

Za svećenika sam zaređen pred rat, 1990. godine. Svoj sam svećenički put započeo u novicijatu, u samostanu na Humcu, gdje sam službovao jednu godinu. Zatim sam proveo dvije godine u Zagrebu, odakle sam se vratio u Mostar, gdje sam vršio službu tajnika Provincije. Nakon službe tajnika imenovan sam gvardijanom na Humcu. Ratne sam godine proveo u Međugorju. Bio sam župni vikar u Čitluku pet godina, pa neko vrijeme na Čerinu, odakle sam došao u samostan sv. Petra i Pavla u Mostar – gdje sam kao gvardijan proveo idućih šest godina. Tu sam i danas, ali od ove godine kao odgojitelj postulanata. Uz puno obveza i vrijeme brzo prolazi, i tako se eto skupilo već 26 godina moga svećeništva.

Uz redoviti pastoralni rad aktivni ste i kao sveučilišni profesor. Kada je počeo vaš akademski rad?

Započeo je 1996. godine, a na tome mogu zahvaliti prvo Bogu, naravno, a zatim tadašnjem provincijalu fra Tomislavu Pervanu koji je dopustio da se uključim u život akademske zajednice ovdje u Mostaru. Moram također spomenuti i 'glavnog krivca', svojega profesora Pavla Novosela koji mi je u to vrijeme predavao komunikologiju. On me i 'uvukao' u ovo

područje rada. Danas sam redoviti profesor na Filozofskom fakultetu. Rad sa studentima, mladim ljudima nešto je prelijepo, iako u isto vrijeme vrlo zahtjevno i odgovorno. Osim što im prenosimo sadržaj i informacije, mi smo na neki način i odgojitelji i osobito tu ulogu ne smijemo nikada zanemariti. Mi smo još uvijek mlado i malo sveučilište, no svakim danom i svakim novim iskorakom polako sazrijevamo, izrastamo u instituciju koja nastoji mladima usaditi prave vrijednosti i onaj pokretački duh koji je važan osobito mladima, a onda i cijelom ovom kraju i narodu.

Spomenuli ste kako ste ratne godine proveli na službi u Međugorju. Možete li nam reći nešto o tom vremenu?

Period od rujna 1991. do rujna 1993. proveo sam u Međugorju. Tu me zatekao i rat. Moja prva misa u Međugorju bila je na Križevcu. Za vrijeme slavljenja te mise s topničkih je bitnica već odjekivalo okolicom. Bile su to za sve nas teške godine. Većina međugorske djece i žena izbjeglo je u Hrvatsku, a u Međugorju su ostali samo muškarci. Mi franjevci redovito smo obavljali naš pastoralni rad bez obzira što je prva crta bojišnice bila jako blizu, a nerijetko su granate padale i na samo Međugorje. Molitveni su se programi odvijali u podrumima. U tim vremenima osobita su nam briga bili naši branitelji, naši župljani koji su bili mobilizirani u obranu svojih domova.

Nastojali smo ih svakodnevno obilaziti i davati podršku.

Međutim, moram istaknuti jedno. Čak i u ratno vrijeme nije prošao niti jedan dan, da bar jedan hodočasnik nije došao u Međugorje. Osobito je u tim vremenima dolazilo puno Talijana koji su djelovali karitativno i dovozili pomoć.

Koliko ste bili povezani s Međugorjem prije Vašeg dolaska?

S Međugorjem sam povezan još od prvih dana ukazanja. Kada su rekli da se Gospa ukazala u Međugorju, već idući dan moja pokojna majka i ja otišli smo na Brdo ukazanja. Dok sam bio maturant, jedan od vidjelaca, Ivan Dragičević, došao je u sjemenište u Visoko. Odmah smo se okupili oko njega te svaki dan išli u kapelicu moliti Vjeronanje i sedam Očenaša. U to vrijeme, kada sam god bio u Hercegovini, u Međugorje sam išao gotovo svakodnevno.

Jednom sam prilikom, koliko se sjećam bilo je vrijeme uoči Cvjetnice, a i rat je već bio sasvim izvjestan, predložio tadašnjem gvardijanu fra Zoranu Senjaku da zajedno sa župljanima humačke župe pođem na Brdo ukazanja, moliti za mir. Uspevsji se prvi na brdo, primijetio sam jednu ženu kako na mjestu ukazanja moli. Bila je to moja majka. Taj susret s njom na Brdu ukazanja bio je možda i jedan od posljednjih susreta s njom. Tih nekoliko trenutaka na Brdu ukazanja s njom nasamo za mene

MEĐUGORJE JEST VELIKI BOŽJI DAR I BLAGOSLOV ZA CRKVU. OVDJE SE ŽIVI ONO NA ŠTO CRKVA POZIVA I ŠTO JE POSLANJE CRKVE U SVIJETU.

su ostali jedno snažno i posebno iskustvo. Moja majka, skromna, tiha i pobožna žena nedugo poslije je umrla.

U Glasniku mira već smo pisali o gradnji objekta Dompes u Mostaru, čiji ste idejni začetnik upravo Vi. Od kuda uopće ideja za jedan ovakav projekt?

Mi fratri vrlo dobro znamo što je školstvo i što znači obrazovanje jer ono je u BiH s franjevcima i započelo, tako da je na neki način i naša dužnost pomoći studentima. Dakle, prošle smo godine započeli gradnju studentskog doma za 150 studenata iz siromašnijih obitelji. Kako je danas vrlo skupo studirati, tražili smo i našli načina kako u ovim teškim vremenima olakšati i studentima i njihovim roditeljima. *Dompes*, odnosno *Kuća kruha i duha* uz studentski dom imat će i pučku kuhinju te centar za dijalog.

Kako se može vidjeti, radovi dosta dobro napreduju?

Zahvaljujući kako brojnim malim darovateljima, koji su izdvojili možda i zadnju marku iz džepa, tako i onim velikima kao što su Vlada Republike Hrvatske, Vlada Širokobriješke županije, Federalna vlada te brojnim koji žele ostati anonimni, dom ovako brzo napreduje. Upravo ovih dana završavamo krov i fasadu, a stavili smo i otvore. U Međugorju već dvadesetak godina djeluje „Udruga fra Slavko Barbarić“ koja pomaže studentima, te su nam i oni pomogli financirati jednu sobu koja će nositi ime upravo po ovoj udruzi. S obzirom da smo ista provincija, a i poslanje nam je isto, planiramo se u vremenu koje dolazi povezati u projektima koji će biti na korist našim studentima.

Uz studentski dom gradimo i centar za dijalog koji na neki način u sebi nosi i veliku simboliku jer se nalazi upravo na samoj liniji nekadašnjeg bojišta i razdvajanja. Ratovi i sukobi imaju svoje vrijeme, stoga mora biti i vrijeme pomirenja, susreta, upoznavanja. Sljedeća komponenta *Dompesa* jest pučka kuhinja u kojoj će topli obrok moći naći beskućnici i oni kojima je to najpotrebnije. Za sve tri organizacijske jedinice *Dompesa* dali smo i prikladna imena za koja još čekamo službeno odobrenje. Dakle, pučka kuhinja bi bila „Pučka kuhinja fra Didaka Buntića“, centar za dijalog „Centar za dijalog sv. Franje“, a dom za studente „Studentski dom sv. Majke Terezije“.

To je svakako hvalevrijedan projekt koji će pomoći mnogima. Možete li nam još za kraj reći kakav je Vaš pogled na Međugorje danas?

Mnogo ste putovali svijetom svjedočeći o Međugorju. Možete li izdvojiti neka iskustva i doživljaje Međugorja kod drugih ljudi, koji su Vam ostali osobito upečatljivi?

Tijekom moje službe u Međugorju imao sam prigodu putovati u Italiju, Francusku, Belgiju, Nizozemsku, Njemačku. Gdje sam god dolazio svjedočiti o Međugorju, crkve su bile prepune kako starijih, tako i mladih. Međutim, ako bih baš morao izdvojiti jedan susret kao poseban, a da je vezan za Međugorje, onda bi to bio svakako susret s pokojnim kardinalom Kuharićem. Kada sam otišao na službu u Zagreb, tadašnji me župnik fra Ivan Landeka zamolio da se susretnemo s kardinalom Kuharićem jer ga je želio pozvati da održi misu u Međugorju. Kardinal nas je vrlo ljubazno primio. Nakon što nam je osobno poslužio kavu, sjeo je pored nas te započeo razgovor. U jednom sam ga trenutku upitao možemo li razgovarati o Međugorju, a kardinal je odgovorio: „Da, sada razgovarajmo o Međugorju.“ Tri smo sata proveli u opuštenom i ugodnom razgovoru. Sam je rekao da se u Međugorju ispovijeda više vjernika nego u cijeloj Europi i da često uzima neke primjere iz Međugorja za svoje propovijedi. Mogu svjedočiti da je o Međugorju govorio na tako lijep način na kakav niti prije niti poslije ni od koga drugog nisam imao priliku čuti. Ostao sam zbilja zadivljen i začuden. Ta tri sata njegova govora o Međugorju za mene su ostala paradigma, sve do današnjeg dana.

Kako je danas vrlo skupo studirati, tražili smo i našli načina kako u ovim teškim vremenima olakšati i studentima i njihovim roditeljima. Dompes, odnosno Kuća kruha i duha uz studentski dom imat će i pučku kuhinju te centar za dijalog.

Nesumnjivo, Međugorje je veliki dar, i ne samo za ovaj kraj i Hercegovinu već i mnogo šire. Međugorje je jedan veliki biser. Tamo sam proveo dvije za mene osobito važne godine, a i danas sam kroz ispovijedanje i propovijedanje povezan s Međugorjem. Odgovornost za Međugorje nije samo na župljanima i fratriba koji trenutno djeluju tamo već i na svim franjevcima ove provincije, zatim Crkve ovdje u Hercegovini, a onda i na svima nama. Međugorje nas je povezal sa cijelim svijetom, a to se posebno osjetilo za vrijeme rata. Povezalo nas je kroz

molitvu. Nbrojeni su se u Međugorju obratili, ponovno ispovjedili, nbrojene su obitelji koje su se ovdje pomirile.

Naravno da ima i negativnih pojava. Međutim, ako sagledamo cjelovito, Međugorje jest veliki Božji dar i blagoslov za Crkvu. Ovdje se živi ono na što Crkva poziva i što je poslanje Crkve u svijetu.

Netko je rekao da Međugorje nije teorija o vjeri nego život vjere, i s tim se u potpunosti slažem.

Fra Iko, hvala Vam na razgovoru! Hvala Vama!

Klanjam ti se, Gospodine!

To bi mogao biti zajednički nazivnik svih tekstova koji se nalaze u ovoj knjižici, a nastali su prigodom klanjanja pred Presvetim, čašćenja križa Gospodinova i kao molitve za ozdravljenje. Plod su vjerničkog uma i srca, potaknuti Gospinom pojavom i njezinim porukama.

Tekstovi potječu od različitih franjevaca koji su djelovali ili još djeluju u Međugorju i odaju osobnost svakoga od njih. No svima je zajedničko to što su to doista duboko proživljeni molitveni tekstovi. Jednostavni su i u toj jednostavnosti jezgroviti. Klanjatelju žele približiti otajstvo i pozvati ga na njegovo čašćenje.

Može se samo poželjeti da ova knjižica postane nezaobilazno štivo svakog međugorskog hodočasnika.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Mjesec siječanj u Međugorju

Nakon Božića i Nove godine Međugorje je ušlo u razdoblje predaha, obilježeno mirnom i tihom molitvom župljana, fratara, sestara franjevki, djelatnika i suradnika. U župi su se zadržali malobrojni hodočasnici tražeći osobni susret s Isusom i Marijom u samotnoj molitvi na brdima, u crkvi i kapelici klanjanja.

Sakramentalni i pastoralni život župe teče uobičajeno. Molitveni se program u crkvi na hrvatskom jeziku odvija po ustaljenom rasporedu, svakog popodneva vjernici imaju prigodu za svetu ispovijed, petkom se moli križni put na Križevcu, nedjeljom krunica na Brdu ukazanja, a svakog je dvadeset i petog u mjesecu i cjelonoćno klanjanje.

„Dragi župljani, pred nama je mirmije razdoblje s nešto manje obveza nego inače te vam ponovno vraćamo pozornost na večernji molitveni program. Sabe-rimo se češće na molitvu krunice i slavlje svete mise. Zahvalimo dobrome Gospodinu na svemu što nam je udijelio po zagovoru Kraljice Mira“, stoji u poruci župnog ureda Međugorje upućenoj župljanima.

„Mirnoća i sigurnost koje sam dobio u Međugorju još uvijek me drže i vode“

Nakon 42 godine u Kiseljaku će biti slavljena Mlada misa. Predslavit će je fra Julijan Madžar, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene, trenutno na službi u Ovčarevu. Rođen je 1991. godine. Sveti red đakonata podijelio mu je mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjalučki, 19. lipnja 2016. u Brestovskom. Za svećenika ga je zaredio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić na prvu nedjelju došašća 27. studenog 2016. u Sarajevu. Fra Julijan svjedoči kako mu je na putu do svećeništva, koji nije bio bez sumnja i kušnja, upravo Međugorje pomoglo i učvrstilo ga u odluci za svećenički poziv. To je za njega, kako je rekao, najveće čudo Međugorja.

„Kad sam završio petu godinu fakulteta, pojavile su se neke sumnje, nesigurnosti. Pitao sam se što bih trebao činiti, trebam li biti svećenik? U toj nesigurnosti tražio sam od svoje Provincije da mi se odobri još jedno razdoblje razmišljanja, te su mi to i dopustili. U tom sam razdoblju osjećao da tražim nešto, ali nisam znao što je to. Tada je župnik u Brestovskom bio fra Damir Pavić i on mi je rekao da odem u Međugorje, kamo sam išao i ranije. Naime, već sam jedne subote išao sa svojim prijateljima i taj cijeli dan je padala kiša, no mi smo imali želju uspeti se na Brdo ukazanja. I dok sam se penjao gore, molio sam da mi Bog da znak što mi je činiti. *Zavlačim i sebe, svoje roditelje, Provinciju*, razmišljao sam. Došli smo na Brdo ukazanja, na kojem je bilo još hodočasnika. Kad su svi otišli, ostali smo dvije prijateljice i ja. U tom trenutku kao da je sve stalo na zemlji, kao da se nebo otvorilo. Ja sam osjetio nešto poput topline i to

mi je bio znak. Vratio sam se kući. Nedugo opet dolazim u Međugorje, na seminar koji je vodio fra Ljubo Kurtović. Ne znam kako bih opisao tih pet dana, nemam riječi za objasniti kako sam proveo te duhovne vježbe. Dok sam bio dolje, prvi sam se put otvorio, osjetio sam Božju blizinu, osjetio sam da znam što mi je raditi u životu. Jedan smo dan išli na Brdo ukazanja i molio sam Gospu da mi pomogne. I u tom su se razdoblju ponovno otvorile teme o Međugorju i sve mi je to pravilo pomutnju. Stao sam pred kip i rekao sam: *Gospo, meni treba pomoć, želim imati svoj mir, želim sebe pronaći*. Dok sam silazio s Brda ukazanja, kao da mi se otvarao svijet, kao da su pucali problemi i okovi koji su me držali. Jednostavno je sve nestajalo. Došao sam kući i svi su mi rekli da sam drugačiji. Rekao sam im da to nisam ja napravio, da je za mene to bilo najveće čudo Međugorja. Ta mirnoća i sigurnost koje sam tada dobio još uvijek me drže i vode. S Božjom ću pomoći nastaviti i dalje raditi. Sebi sam stavio u zadatak da na župi u kojoj budem organiziram hodočašće u Međugorje, jer vjerujem ako je meni pomoglo, svakome će pomoći. Hvala Bogu što imamo Međugorje“, svjedoči mladomisnik fra Julijan, koji će svoju mladu misu proslaviti u nedjelju 15. siječnja u Kiseljaku.

Statistike za siječanj 2017.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 36 400

Broj svećenika koncelebriranih: 809 (26 dnevno).

Održan božićni koncert župe Međugorje

U nedjelju 8. siječnja 2017., u dvorani Ivana Pavla II. u Međugorju održan je božićni koncert na kojemu su najljepše božićne pjesme izveli Veliki župni zbor „Kraljica Mira“ i Dječji zbor „Golubići mira“, tamburaški orkestar „Misericordia“ iz Šurmanaca, solisti Monija Jarak, Marija Sivrić, Mario Berišić, Filip Gospić, Andrej Sivrić, Darija Ramljak, Frama Međugorje, vokalni

ansambl „Laetitia“, te nedavno osnovane međugorske klape – Klapa „Mir“ i „Concordia“, kojima je ovo bio i prvi javni nastup. Na kraju ovoga zajedništva domaćin, međugorski župnik fra Marinko Šakota, obratio se nazočnima, a potom su svi izvođači zajedno otpjevali pjesmu *Narodi nam se Kralj nebeski*, čime je završio ovogodišnji božićni koncert međugorske župe.

Četrdeset i osma obljetnica blagoslova međugorske župne crkve

Ove 2017. godine navršava se četrdeset i osam godina od blagoslova župne crkve sv. Jakova u Međugorju. Nakon utemeljenja župe 1892. godine, za ondašnje prilike velika i lijepa župna crkva bila je dovršena 1897. godine. Ipak, zbog trusnoga tla na kojem je bila sagrađena, njezini su zidovi ubrzo počeli pucati, a cijelo zdanje tonuti, te se odmah nakon Prvog svjetskog rata počelo misliti na gradnju nove crkve. Radovi su trajali od 1934. do 19. siječnja 1969. godine, kada je bio i svečani blagoslov. O tome je događaju izvijestio i Glas Koncila. Nakon toga se nastavilo s radovima, a osobito se posvetila pozornost unutrašnjosti crkve. Danas je međugorska župna crkva sv. Jakova središte sakramentalnog i molitvenog života ne samo međugorskih župljana već i hodočasnika iz cijeloga svijeta.

Obred primanja i obećanja međugorske Frame

Na večernjoj svetoj misi u župnoj crkvi sv. Jakova, u nedjelju 29. siječnja, članovi su međugorske Franjevačke mladeži – Frame slavili obred primanja i obećanja. Svetu misu je predslavio fra Antonio Šakota, duhovni asistent Frame Hercegovina, uz koncelebraciju fra Perice Ostojića, duhovnog asistenta Frame Međugorje i još 8 svećenika. Na ovom slavlju međugorske Frame sudjelovali su i framaši iz župa Čitluk, Humac, Gradnići, Čerin, Mostar, Drinovci, Klobuk, Vitina, Šuica, Bukovica, Široki Brijeg, Veljaci te Gorica-Sovići. Zajedništvo je pjesmom uveličala Frama Humac pod ravnanjem fra Marina Karačića, a framaše i sve nazočne na kraju je pozdravio i međugorski župnik, fra Marinko Šakota, koji im je čestitao na ovome danu. Nakon svete mise, framaši su nastavili s bratskim druženjem.

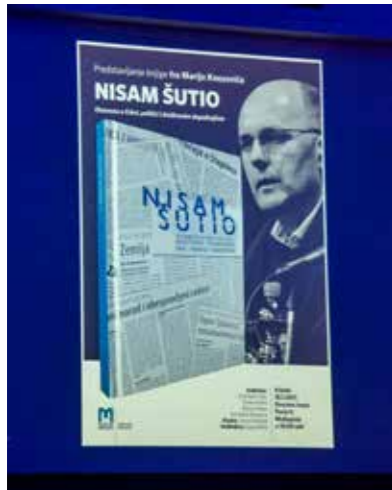

Petnaesta obljetnica smrti fra Leonarda Oreča

U subotu 21. siječnja navršava se petnaest godina od smrti bivšega međugorskog župnika i osnivača vjersko-humanitarne organizacije „Međugorje-Mir“ fra Leonarda Oreča (Posuški Gradac, 1928. – Zagreb, 2002.). Od 1988. do 1991. godine fra Leonard je djelovao u Međugorju, a od toga je nešto više od godinu dana bio župnikom. Tijekom te tri godine ostavio je neizbrisiv trag kao iskusan i mudar svećenik, te gorljivi širitelj Gospine poruke mira i pomirenja. U njegovome srcu i umu rodile su se mnoge zamisli koje su kasnije i ostvarene.

Poznavajući veliki broj ljudi, a poglavito teško stanje našega naroda pogođena ratom, 1992. godine utemeljio je humanitarnu udrugu „Međugorje – Mir“ u Splitu. Od 1997. fra Leonard je djelovao u Generalnoj kuriji franjevačkoga reda u Rimu. Na toj je službi bio do srpnja 2001., kada ga je pogodila teška bolest. Upravo je tih dana bio proslavio svoju zlatnu misu – 50. godina svećeništva. Umro je u Zagrebu 21. siječnja 2002. godine. Pokopan je 23. siječnja iste godine u Posušju.

Knjiga *Nisam šutio* fra Maria Knezovića predstavljena u Međugorju

U Međugorju je 18. siječnja u dvorani sv. Ivana Pavla II., u organizaciji Župnog ureda Međugorje i Informativnog centra „Mir“ Međugorje, upriličeno predstavljanje knjige *Nisam šutio – otvoreno o Crkvi, politici i društvenim događanjima*, autora fra Maria Knezovića.

Knjiga je zbirka kolumni koje već godinama izlaze u *Našim ognjištima*, a u kojima se fra Mario dotiče društvene zbilje, politike, vjere, sporta i ostalih životno prisutnih tema. O knjizi su, osim autora, govorili fra Robert Jolić, hercegovački franjevac i povjesničar, Zoran Krešić, novinar

i politički analitičar, a ulomke iz knjige čitao je glumac HNK-a Mostar Robert Pehar.

„Ja bih rekao da je vrlo teško šutjeti, a još je teže govoriti. Kroz ovih pet godina sam pokušavao progovoriti o onome o čemu se, ja bih rekao, govori, ali se to ne stavlja na papir, iza toga nitko ne stoji. Problem je našega društva što svi šapućemo negdje u svojim krugovima, kuloarima, na kavama, u nekim malim društvancima, svi tu dižemo glas. Ali kad trebamo izaći u javnost i stati iza svoga teksta, tu nas nekako nestaje. U tom pravcu, mislim da sam ja probao biti glas upravo takvih“, rekao je fra Mario na predstavljanju u Međugorju.

„Nešto je fra Mario pisao i na internetskim stranicama. Mislio sam da bi se to moglo staviti u neku ozbiljniju formu, koju će ljudi čitati. Mi imamo prilično veliki krug čitatelja. *Naša ognjišta* su, rekao bih, naše

novine, hercegovačke, ovdje su počele. Čitaju ih i fratri, naši vjernici, čitaju ih i naše bakice, zatim ljudi sa strane. Znam da su brojni među njima zainteresirani za *Naša ognjišta* jer je fra Mario počeo pisati. Sada, nakon pet godina, vjerujem da smo u potpunosti pogodili s tom idejom. Jer, uza sve ove stvari koje smo imali, povijesne, teološke i brojne druge teme, činilo mi se da nam treba jedna takva dimenzija gdje bi se pisalo o stvarnosti, zbilji, sadašnjem trenutku“, istaknuo je fra Robert Jolić na čiji poticaj je ova knjiga i nastala.

Pisati kolumne iz mjeseca u mjesec nije nimalo lagano, o čemu je govorio Zoran Krešić, novinar i politički analitičar: „Fra Mario govori zapravo o temama i ljudima koji su na marginama društva, koji vrlo inteligentno promišljaju, narodskim rječnikom i narodskim jezikom progovaraju o stvarima na jedan vrlo iskren i otvoren način, koje ni vide-niji intelektualci, ljudi koji bi trebali progovarati, ne dotiču.“

Novac od prodaje knjige namijenjen je za izgradnju studentskog doma za siromašne studente i pučke kuhinje u Mostaru, Kuće duha i kruha – *Dompes*, kako ju je nazvao fra Iko Skoko.

Molitva

Bože, želim o tebi propovijedati a riječi ne koristiti, o tebi govoriti a ime ti ne spominjati.

Čeznem uvijek više za tvojom prisutnošću a ti se najčešće služiš šutnjom i skrivanjem.

Bože, nemoj se ljutiti što se ponekad naljutim na tebe. Smatram da si mi bliži kad sve izbacim iz sebe.

Znam da te raduje kad sam otvoren prema tebi jer kad se vikom umorim, sve utihne u meni.

Tada tebi dajem prostora da govoriš, u takvim trenucima najbolje čujem i tu me odmoriš.

fra Stanko Ćosić

Francuski biskupi pomažu studentima iz Kirkuka

Crkva na Istoku pokrenula je projekt pomoći iračkim studentima u Kirkuku. Ukupno je osigurano 1,14 milijuna eura koji će biti utrošeni za smještaj i prehranu studenata. Širenje takozvane Islamske države u Iraku, ističe se u priopćenju Francuske biskupske konferencije, uzrokovalo je bijeg više od 150 000 ljudi. Među izbjeglicama ima i studenata. Oni su napustili regiju Mosul i dolinu Ninive i krenuli prema Erbilu, u očekivanju da se stanje stabilizira. Međutim, u Erbilu se obrazovanje odvija na kurdskom jeziku, kojim kaldejski izbjeglice ne vladaju. Ministarskom odlukom studenti koji govore arapskim jezikom premješteni su na fakultet u Kirkuk. U školskoj godini 2015./2016. bilo ih je više od četiri stotine. Prema mišljenju mons. Jusifa Thomasa Mirkisa, kaldejskog biskupa Kirkuka i Sulejmanije, koji koordinira pomoć studentima, „za Irak je najvažnije da mladi ljudi ostanu u zemlji i tamo se obrazuju“. Francuska Crkva želi pomoći u tome i stoga poziva vjernike na zajedničko djelovanje, molitvom i prikupljanjem sredstava.

Papa Franjo primio palestinskog predsjednika

Papa Franjo primio je 14. siječnja u Vatikanu predsjednika Palestine Mahmouda Abbasa. Tijekom susreta razgovarali su o mirovnom procesu na Bliskom istoku izražavajući nadu da se obnove izravni pregovori između stranaka kako bi se okončalo nasilje, koje civilnom stanovništvu uzrokuje užasne patnje, te postiglo pravedno i dugoročno rješenje. U tu svrhu sugovornici su poželjeli da se s potporom međunarodne zajednice poduzmu mjere za poticanje uzajamnoga povjerenja te pridonese stvaranju ozračja koje omogućuje donošenje odvažnih odluka u korist mira.

Istaknuti su dobri odnosi između Svete Stolice i Palestine, potvrđeni 2015. godine Globalnim ugovorom koji se odnosi na važne vidike života i djelovanja Crkve u palestinskom društvu. U tom su kontekstu Papa i Abbas istaknuli važan prinos katolika u promicanju ljudskoga dostojanstva i u potpori potrebitima, osobito u području odgoja, zdravlja i potpore.

Papa i predsjednik Abbas ponovno su podsjetili na važnost zaštite svetih mjesta za sve vjernike triju abrahamskih religija.

Izvešće o nasilju i progonu kršćana u svijetu u 2016. godini

U 2016. godini više od 215 milijuna kršćana u svijetu bilo je izloženo nekom obliku nasilja i progona, a oko 1 200 crkava je uništeno ili oštećeno, pokazuju zabrinjavajući podatci međunarodne nevladine organizacije Open Doors, predstavljene ovog tjedna u Europskom parlamentu u Strasbourgu.

Progon kršćana u porastu je već četvrtu godinu zaredom, a broj zemalja u kojima se kršćani svakodnevno ubijaju raste te je veći nego ikada prije, što 2016. godinu čini najgorom u posljednjih 25 godina izvješćivanja o slobodi vjere i progonima kršćana u svijetu.

Najgore mjesto na svijetu za život kršćana već šesnaestu godinu zaredom jest Sjeverna Koreja, slijedi je Somalija u kojoj se stanje u odnosu na prošlu godinu drastično pogoršalo zbog djelovanja islamskih militanata. „Tragično je da je Sirija prije početka ratnih razaranja bila dom za 1,25 milijuna kršćana, a danas ih prema procjenama na tom području nema niti 500 tisuća. Nad kršćanima se provodi genocid. Ne smijemo to prestati ponavljati. Europska unija ima obvezu i odgovornost učiniti sve kako bi spriječila daljnje zločine na područjima Bliskoga istoka te drugim područjima“, navodi se u izvješću.

Izvešće o slobodi vjere i progonima kršćana za 2016. godinu obuhvaća 50 država od njih 65 u kojima se odvijaju progoni. U prvih deset, na popisu onih u kojima se provodi najizraženije nasilje i diskriminacija nad kršćanima, osim spomenute Sjeverne Koreje i Somalije, nalaze se Afganistan, Pakistan, Sudan, Sirija, Irak, Iran, Jemen i Eritreja, države koje su se među prvih deset našle i u prošlogodišnjem izvješću nevladine organizacije Open Doors.

Predstavljen pripremni dokument za biskupsku sinodu

U Tiskovnom uredu Svete Stolice 13. siječnja predstavljen je pripremni dokument za sljedeću Biskupsku sinodu, o temi „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja“, na kojoj se želi pronaći najbolji način na koji pomoći mladima da prepoznaju i prihvate poziv na život u punini, te kako bi im se djelotvornije naviještalo evanđelje. Dokument pokreće razdoblje savjetovanja čitavoga Božjeg naroda, a upućen je biskupskim konferencijama, vijećima poglavara katoličkih istočnih crkvi, dikasterijama Rimske kurije, i Uniji vrhovnih poglavara. Predviđene su i konzultacije s mladima putem internetske stranice. „Sljedeća sinoda ne želi samo pitati kako pomoći mladima u raspoznavanju njihove životne odluke u svjetlu evanđelja, nego želi također čuti želje, projekte i snove mladih, kao i teškoće na koje nailaze kako bi ostvarili svoj nacrt u službi društva u kojemu žele biti aktivni protagonisti“, rekao je biskup Fabio Fabene, dotajnik Biskupske sinode.

Crkva u Meksiku osuđuje podizanje zida na granici

Meksički biskupi sa žalošću su dočekali odluku američkog predsjednika Donalda Trumpa da podigne zid na granici između SAD-a i Meksika. U priopćenju Meksičke biskupske konferencije ističe se dugogodišnji zajednički trud biskupa na sjeveru Meksika i onih s juga SAD-a oko vjernika koji žive u dvije bratske zemlje, a posebno onih u župama blizu granice. Biskupi izražavaju žaljenje što će zbog izgradnje zida brojne obitelji biti odsječene od svojih prijatelja, bližnjih pa čak i posla. Crkva u Meksiku traži od meksičkih vlasti da kroz razgovor pokušaju postići sporazum sa SAD-om koji će poštivati dostojanstvo osoba, bez obzira na njihovo porijeklo ili vjeru i koji će iznad svega priznati bogatstvo koje donose migranti u svojoj potrazi za boljim životom.

Sastanak Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara OFM-a

U Franjevačkom samostanu u Brezju održan je 28. siječnja redoviti sastanak Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara OFM-a. Bili su nazočni svi provincijalni ministri: fra Miljenko Šteko (Mostar), fra Andrija Bilokapić (Zadar), fra Marjan Čuden (Ljubljana), fra Jozo Marinčić (Sarajevo), fra Joško Kodžoman (Split), fra Ilija Vrdoljak (Zagreb). Na sastanku su bili također tajnik Konferencije fra Robert i generalni defintor iz Rima fra Ivan Sesar.

Nakon molitve fra Miljenko Šteko, predsjednik JKPMOFM-a, pozdravio je sve nazočne i zahvalio im na dolasku, a potom se nazočnima obratio generalni defintor fra Ivan Sesar koji je sve pozdravio u ime Generalnog defintorija i progovorio o stanju u Redu.

Fra Ivan je izvijestio o pripremi za susret Generalnog defintorija i JKPMOFM-a koji će se održati od 15. do 19. lipnja 2017. Susret provincijskih defintorija JKPMOFM-a održat će 16. lipnja 2017. u Zagrebu. Potom su provincijalni ministri izvijestili o radu njihovih povjerenstava kao što su Ratio Formationis Franciscanae, PMOS, pastoral i promicanje zvanja i drugo.

Poljski parlament usvojio rezoluciju o proslavi krunidbe Crne Gospe

U odvojenim zasjedanjima oba doma Poljski je parlament usvojio rezoluciju o proslavi 300. obljetnice krunidbe Čenstohovske Gospe kao poljske kraljice. Podsjećajući na prvo krunjenje Gospine slike izvan Rima, koje se zbilo 8. rujna 1717. godine, Donji dom (Sejm) podsjetio je kako je slavlje „ujedinilo društvene staleže i bilo izraz nacionalne vjere“, a istaknuo je uvjerenost parlamentaraca o posebnoj važnosti marijanskog štovanja za cijelu zemlju. O. Marian Waligora, prior svetišta Jasna Gora, gdje se već 600 godina čuva slika Crne Gospe, uvjeren je da će obilježavanje povijesnoga događaja iz 1717. godine dati značajan prinos širenju poljske domoljubne i vjerske tradicije, te da će biti pouka o nacionalnom povijesnom bogatstvu kao i važna odgojna potpora za nove naraštaje.

ŠTO LAICI OČEKUJU I TRAŽE?

Netko će pametan morati proanalizirati i podupirati samonikle laičke projekte, udruge i zajednice. Inače, može lako nastupiti rasap i indiferentizam...

MATE KRAJINA

DOŠLO JE VRIJEME AKTUALIZIRATI I PAMETNIJE RAZRADITI POMALO ZABORAVLJENI PROJEKT SVEKOLIKE DUHOVNE I MORALNE OBNOVE. ALI ŠTO TO ZAPRAVO ZNAČI? Znači hrabro smisliti novu strategiju! Znači probuditi uspravane Božje miljenike: svećenike, redovnike, redovnice, sve

laičke koji nešto mogu i hoće! Valja stvoriti (ili iz postojećeg prabrati) jezgrovit i jasan duhovni, intelektualni, pa i politički plan koji će se uz sakramentalnu obnovu prezentirati u svakoj župi i svakoj zajednici. Valja pobuditi i u djelatan sustav staviti misionarski zanos i obnavljati sve što se može: pojedinca, obitelji i

župe. To bi valjalo činiti u redovnim okolnostima, a ne samo kad se pojave problemi ili skandali. I tu dolazimo do još jednog tabua i problema: netko će morati definirati prioritete stavljajući naprijed dušu ispred čelika i betona. Netko će pametan morati podupirati, proanalizirati samonikle projekte, udruge i zajednice. Inače,

Nema zidina niti moralnih sjena u koje laici mogu pobjeći od svijeta i dnevnih problema. Mogu se samo s njima hrabro suočavati pronoseći usput slavu Božju i svjedočeći vjeru. Novi poredak može potrajati desetljećima, pa možda i stoljećima...

može lako nastupiti rasap i indiferentizam... Nadamo se da aktualna Sinoda Zagrebačke nadbiskupije ne će prebrzo zaklopiti ovaj list, nego da će uz teoretsku razradbu bit i konkretnog, operativnog plana djelovanja.

Valja nam – povijest Crkve nas uči – sabrati ono što je ostalo i vjerovati Bogu, sve do zadnje jote. Valja povjerovati da Bog nije napustio ovaj svijet – da nije samo u prošlosti i budućnosti – nego i danas, ovdje s nama i za nas! Sve što ima čovjek, vrijedi opet dokazati, nije samo rezultat politikantstva i slučaja, nego dolazi iz Božje ljubavi. To opet iznova treba postati glavna tema našeg naviještanja u Crkvi, i tom planu pružiti sve što možemo i imamo, konkretno, crno na bijelo! Lakše će onda biti vjerovati u uspjeh i pobjedu. „Mi kršćani nismo gubitnici, niti začelje Srednjeg vijeka“, kaže kardinal Meisner, „nego prethodnica budućnosti o kojoj naši suvremenici premalo misle i znaju... Imamo razlog da uspravno i podignute glave idemo svijetom. Nismo uvijek bolji od drugih ljudi, ali naš Bog jest!“ Naš Bog ponešto ima i od materijalnih sredstava u svojoj Crkvi i sigurno nije bankar koji slaže dobit na dobit.

I na koncu, što laici očekuju i traže ovdje i sada, u trenutku dok preko Sinaja putuju u „obećanu zemlju“? Ponajprije pravdu i pravičnost, a onda uz to temeljitu analizu svekolikih mogućnosti ne izbjegavajući niti ono goruće ekonomsko pitanje. Bilo bi dobro čuti koliko pojedina biskupija iz svoje (zajedničke) riznice kani uložiti npr. u rad katoličkih laičkih udruga, raspisati natječaja za kulturne i slične projekte. Ili još bolje: koliko svojih župa i župnika potiče na primanje barem jednog primjerka najvažnijih katoličkih časopisa? Europski katolici jednostavno ne vjeruju našoj istini da naše laičke udruge poput malih majmuna bezuspješno skreću pozornost na svoje djelovanje i upućuju poziv za pomoć; ne samo materijalnu, nego duhovnu, moralnu i ljudsku. Njima – tzv. laicima, kažu cinično neki odgovorni, Bog plaća! Savršeno točno, ali dokle može trajati ovakvo stanje? Nadamo se da će odgovor stići vrlo brzo – barem u sljedećih stotinu godina!

Postojeća praksa i nirvana siju umor, dosadu i fatalizam! Valja,

Odgojeni laici nisu iz stada besposlenih jarića koji krste svećenike, ogovaraju biskupe i poučavaju papu. Ipak, iz poniznosti i u poniznosti trebaju biti katalizator u duhovnom procesu u kojem je sadašnja generacija naše Crkve, pa postavljati razborita pitanja.

nasuprot depresiji i jadu svakodnevnice, pronalaziti riječi nade i utjehe, hrabriti i tako pomagati narod. Ljudi, tzv. obični ljudi već su siti kukanja i tračanja; uspoređivanja s ovim ili s onim... i uglavnom se upire prstom u njih, a još češće u one kojih niti nema: Vi ste ovakvi i onakvi... a ljudima treba milosrđa, ohrabrenja i organizacije. Unatoč svemu, i laici moraju jesti, školovati djecu i boriti se da ne ostanu na marginama društva koje se stvara – zapravo točnije rečeno – betonira! A teško je biti u svijetu i to ignorirati, zapravo tek onda činimo grijeh propusta. Nema zidina niti moralnih sjena u koje laici mogu pobjeći od svijeta i dnevnih problema. Mogu se samo s njima hrabro suočavati pronoseći usput slavu Božju i svjedočeći vjeru. Novi poredak može potrajati desetljećima, pa možda i stoljećima... I tko pametan pred takvim činjenicama može bez grižnje savjesti producirati samo patetični romantizam i cinične floskule, ideološke fatamorgane i feudalistički pristup, umjesto da narodu kaže „da je nebo visoko, a zemlja tvrda“, ali da baš ovdje i sada u svekolikoj kršćanskoj solidarnosti mora ostvariti svoje interese pametno pronalazeći putove golog opstanka. Odgojeni laici nisu iz stada besposlenih jarića koji krste svećenike, ogovaraju biskupe i poučavaju papu. Ipak, iz poniznosti i u poniznosti trebaju biti katalizator u duhovnom procesu u kojem je sadašnja generacija naše Crkve, pa postavljati razborita pitanja. Valjda im je ostalo pravo još ponešto konstruktivno reći i stoput u interesu vjere, ponavljati. Formacija laika i kakvog takvog organiziranog laikata je važno pitanje. Istina je da ponegdje na važne pozicije dolaze i aktivniji laici. Postiže se na tom planu lijep uspjeh. Ipak, kad se zagrebe ispod njihovih misli i planova, ostaje najčešće spoznaja da mnogi nisu učvrstili gradivo o zakonitostima katoličkoga apostolata, jer nisu prošli ni prihvatili transcendentnu dimenziju svoga poslanja. U mnogim slučajevima počinje kontra proces: defetizam i destruktivna depresija s ciljem bijega od izvora. Takvom „stadu jarića“ treba pomoć, duhovni i eklezijalni fundament, a on se ne stiče preko noći.

MOŽE LI ČOVJEK ŽIVJETI BEZ TELEVIZIJE?

Još smo u osnovnoj školi učili bez čega čovjek ne može živjeti. Tako primjerice znamo da čovjek u prosjeku bez zraka može izdržati 3 minute, bez vode 3 dana i bez hrane 3 tjedna. Naravno, kroz povijest su zabilježene i one ekstremnije vrijednosti i 'rekordi', no vjerujem da većina nas, koji sada čitamo ovaj članak, ulazi u ovu prosječnu grupu. No, može li čovjek živjeti bez televizije? Ovo pitanje će vam se na prvi pogled možda i učiniti neobičnim. Koje veze ima televizija s Međugorjem ili s mojim duhovnim životom? Vjerujem da ćete do kraja ovog teksta uvidjeti koliko je ovo pitanje nažalost na mjestu i koliko je važno i aktualno.

KREŠIMIR MILETIĆ

NEDAVNO SAM PROČITAO INTERVJU KOJI JE PAPA FRANJO DAO ZA UTJECAJNI ŠPANSKI DNEVNI LIST EL PAÍS.

U njemu je, između ostalog o čemu je govorio, izjavio sljedeće: *Ne gledam televiziju jer sam jednostavno osjetio da Bog traži to od mene. Dao sam obećanje 16. srpnja 1990. i poštujem ga od tada. Jedino sam ponekad znao otići u televizijski centar koji se nalazi u blizini nadbiskupije, kako bih pogledao nekoliko filmova koji me interesiraju, koji mi se čine prigodni s obzirom na moju poruku.*

Moram priznati da sam se nakon što sam pročitao ove riječi najprije iznenadio, a onda i zamislio. Zamisli ovo! Papa ne gleda televiziju više od 25 godina. A kad pogledam što sve radi sa 76 godina, kako i koliko djeluje, u njemu vidim toliko života, toliko toga što me u pozitivnom smislu potrese ili pokrene na razmišljanje. I onda zapravo vidim da ova odluka koju je donio prije više od 25 godina ima puno veze s time kakav je on danas i koliko Gospodin po njemu može ili ne može činiti.

Nekako refleksno su mi kroz glavu

prošla neka od sjećanja na korizmena vremena i ona odricanja koja smo smišljali, tražeći čega bismo se to odrekli, a da nam je stvarno važno, kako bi i žrtva bila što konkretnija i snažnija. I sjećam se jednog prijatelja koji je odlučio da kroz korizmu ne će gledati televiziju. Kako nam je pričao, nije mu bilo nimalo lako jer je zapravo većina susreta u obiteljima u večernjim satima 'dizajnirana' uz televiziju. Uvijek ima 'ono nešto' što 'moramo' pogledati, što je zanimljivo, privlačno. Pogledajte kako su 'dizajnirani' naši dnevni boravci. U središtu

boravka je upravo televizija, a sav okolni namještaj je okrenut prema njemu kao nekakvom kućnom oltaru ili svetištu.

I znamo to jako dobro svi mi, u čijim je domovima televizija: nema tu niti puno razgovora, niti susreta, niti toliko potrebne komunikacije nas ukućana. Uz tolike reprize filmova i serija idu nam u nepovrat originalni događaji, osjećaji, doživljaji koje zbog gledanja u ekran nismo međusobno podijelili. I zaista, nije li to u konačnici veliki gubitak, puno veći i značajniji od onoga što bismo mogli nazvati dobitkom, jer smo pogledali neku utakmicu, film ili emisiju?

Papa Franjo kaže kako je odlučio prestati gledati televiziju jer je osjetio da Bog to traži od njega. Ako nešto i pogleda (neki film), to je uvijek povezano s njegovim poslanjem, s porukom koju treba dati Crkvi. Zašto ja zapravo gledam televiziju i koliko zapravo vremena provodim pred ekranom ili pred nekim od medija? Vodim li uopće brigu o tome što me 'puni', s kojim sadržajima ispunjam svoje srce, svoj um, tko to sve 'gostuje' ili 'propovijeda' u mojoj kući preko raznih ekrana? Istraživanja kažu da djeca provode pred različitim digitalnim medijima prosječno više od 8 sati svakoga dana (mobitel, tv, PC, tablet, PlayStation, iPod). Ono što posebno brine jeste to da roditelji koriste ove aparate kao babysitere, jer kako mnogi od njih kažu, dijete je mirno kada mu upalim crtič ili mu dam da igra neku igricu na kompjutoru ili mobitelu.

Upravo je i Gospa u Međugorju, prije 31 godinu, 13. veljače 1986. u svojoj poruci upozorila na ovu opasnost: *Draga djeco! Ova korizma je za vas poseban poticaj da se mijenjate. Počnite od ovog trenutka. Isključite televiziju i ostavite različite stvari koje vam nisu korisne. Dragi djeco, pozivam vas da se pojedinačno obraćate. Ovo je vrijeme za vas. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu!*

NARAVNO, NITI JEDAN MEDIJ NIJE SAM PO SEBI LOŠ. I SVAKI SE OD MEDIJA MOŽE KORISTITI KAO SREDSTVO EVANGELIZACIJE, NA ŠTO NAS CRKVA I POTIČE. ALI, BUDIMO ISKRENI PRED SAMIMA SOBOM I PRED GOSPODINOM. JE LI TO KOD MENE ILI U MOJOJ OBITELJI SLUČAJ?

Ispada da je papa Franjo, sada već davne 1990., zapravo donio odluku na koju nas je sve pozvala i sama Gospa. Isključiti televiziju. I to u kontekstu stvaranja predujveta za naše obraćenje. Pojedinačno obraćenje! Možemo li mi donijeti ovu odluku? Može li, da odemo i korak dalje, naš dnevni boravak poprimiti drugačiji raspored i u središte staviti neku svetu sliku ili kip ili jednostavno omogućiti da budemo okrenuti jedni prema drugima, a ne svi zajedno prema televiziji? Papa Franjo nam svjedoči da je ovaj detalj iz njegova života, ova odluka, značajno utjecala na njegov duhovni život, pomogla mu da *ostavi stvari koje mu nisu korisne*, kako bi otvorio što više prostora, vremena i mogućnosti Gospodinu da ga ispunja onim što posvećuje, izgrađuje.

Naravno, niti jedan medij nije sam po sebi loš. I svaki se od medija može koristiti kao sredstvo evangelizacije, na što nas Crkva i potiče. Ali, budimo iskreni pred samima sobom i pred Gospodinom. Je li to kod mene ili u mojoj obitelji slučaj? Nemam li zaista ništa korisnije napraviti od gledanja u ekran? Vjerujem da nam je papa Franjo dao odličan poticaj za razmišljanje. A što će biti tvoj osobni odgovor?

SKRIVANJE IZA SMOKVE

FRA MARIO KNEZOVIĆ

ISUS STALNO INZISTIRA NA OSOBOM SUSRETU S ČOVJekom.

On zapodijeva razgovor s čovjekom, a ne s čovječanstvom. Isusu je važan osobni stav, a ne masa koja zanosno viče. Njemu bijaše značajniji iskorak Veronike koja pruža rubac, nego svi oni iz svjetine koji su ga sažalijevali. Njegov pogled, njegova ljubav i žrtva osobno su adresirani. Jedan je umro i uskrsnuo za svakoga od nas.

Često nam se zna dogoditi da počnemo živjeti utopljeni u bezličnu svjetinu koja je lišena upliva savjesti i nema osjećaja odgovornosti za svoje čine. Grupne odgovornosti nema. Kolektivne savjesti i praštanja nema. Sve je osobna razina. Isus po imenu proziva, i proziva svakoga od nas. Njegov zov sadrži nasljedovanje u sadašnjosti. Isus ne računa na one koji taj poziv prešućuju ili ga, po svoju, odgađaju za prikladnije vrijeme. Ovo je moje i tvoje vrijeme. I danas se rađaju ljubljani učenik Ivan i izdajnik Juda, i to nisu samo povijesne i biblijske činjenice.

Uvijek je bila mudrost živjeti sadašnji trenutak. Dok nas prošlost pritišće, budućnost nas zove i nudi se. U tom našem nutarnjem nadmetanju između prošlosti i budućnosti strada naš 'sada', naš milosni trenutak, naš *kairos*. Isus je došao osloboditi zarobljene, iscijeliti srca slomljena. On je vladar naše prošlosti koja nas je zarobila. Teško se može s bremenom neriješene prošlosti živjeti. Loša prošlost čovjeka tjera u stanje straha. Učenici su nakon Isusova uskrsnuća bili u strahu jer njihova prošlost je obilježena ostavljanjem i bijegom od križa. I oni su se uslijed osobne slabosti utopili u bezličnu većinu. Skrivali su se od Boga i tražili poput Adama svoj smokvin list da prekriju stid.

Isusu je važan osobni stav, a ne masa koja zanosno viče. Njemu bijaše značajniji iskorak Veronike koja pruža rubac, nego svi oni iz svjetine koji su ga sažalijevali.

Igra skrivača omiljena je čovjeku. Povremeno se ponašamo kao da je Bog slijep. Zaboravljamo kako Isus zadivljuje i kako zna i pronaći naša srca. Natanael tako upita Isusa – Odakle me poznaješ? Odgovori mu Isus: „Vidjeh te prije negoli te Filip pozva, dok si bio pod smokvom.“ (Iv 1,48)

Skrivati se iza vlastite slabosti, ne smije biti naš izbor. Očitovati se u svojoj slabosti – rješenje je koje Isus očekuje. Isus nam ponavlja da dođemo k njemu kao umorni i opterećeni. Počnimo živjeti svoj život, jer nas ne će utješiti tuđe radosti niti će nam smirenje donijeti činjenica što i drugi čine promašaje. Ne pretvarajmo svoj život u statističke rubrike prepuštanjem zakonu vjerojatnosti.

Budućnost je zajamčena onima koji žive smisljeno svoje 'sada'. Svoje 'sada', a ne tuđe, kako se zna dogoditi. Pisac Matija Bećković u tom smislu piše:

„Narod gleda filmove u kojima drugi igraju. Posmatra drame u kojima drugi večeravaju. Sluša ploče na kojima drugi pjevaju. Kupuje knjige koje su drugi napisali. Čami pred televizijom na kojoj se ne pojavljuje. Gleda velebne građevine u kojim ne stanuju. Obožava žene koje ga ne poznaju. Gradi brodove kojima se ne plovi. Proizvodi mirise kojima se drugi mirišu. Gine u ratovima koje drugi vode.“

POGLEDAJTE KAKO SU 'DIZAJNIRANI' NAŠI DNEVNI BORAVCI. U SREDIŠTU BORAVKA JE UPRAVO TELEVIZOR, A SAV OKOLNI NAMJEŠTAJ JE OKRENUT PREMA NJEMU KAO NEKAKVOM KUĆNOM OLTARU ILI SVETIŠTU.

MIRTA MILETIĆ

ČESTO RAZMIŠLJAM O JEDNOJ OD KLJUČNIH GOSPINIH PORUKA, KOJU NAM JE SVIMA UPUTILA U MEĐUGORJU, ALI I U DRUGIM MJESTIMA NA KOJIMA SE UKAZIVALA – O POZIVU NA OBRAĆENJE. Razmišljam i o tome razumijem li zaista dubinu i važnost tog poziva, da se radi o nečemu trajnome, o procesu koji traje cijeli život? Kako je moguće da je naše srce tako često nijemo i ravnodušno na toliku silnu ljubav koju nam je iskazao Gospodin? Kako je moguće da mi tu ljubav tako teško prepoznamo i na nju uzvraćamo? Posljedica istočnoga grijeha za nas je zastrašujuća. Ništa ne vidimo onakvim kakvo jest. Sve stvari i stvarnosti vidimo iskrivljeno, kroz zrcalo naših požuda kojima robujemo. Ne vidimo ljude, čak niti same sebe, onakvima kakve nas je Gospodin zamislio u svojoj beskrajnoj ljubavi. Zaista, potrebni smo njegove milosti.

Sjećam se da sam često znala promatrati ljude koji dolaze u Međugorje. Divila sam se tom čudu koje je u tim hodočasnici tako vidljivo, toj nevidljivoj 'niti' koja ih je privlačila iz svih dijelova svijeta da dođu na to mjesto i zajedno mole, slave Gospodina. Možda je nama u odnosu na njih, koji dolaze i s drugih kontinenata, sve ovo što se ovdje događa s vremenom postalo pomalo 'obično'. Jer je tu, nadohvat ruke. Kao da smo zaboravili na one ključne poruke, i da smo pozvani da ih svakodnevno živimo. Kao da smo ovo mjesto počeli doživljavati kao prostor u koji dolazimo moliti za neku posebnu milost ili rješenje neke životne situacije i problema. Jesmo li mi zapravo 'čuli' Gospu? I baš o

KAO DA SMO ZABORAVILI NA ONE KLJUČNE PORUKE, I DA SMO POZVANI DA IH SVAKODNEVNO ŽIVIMO. KAO DA SMO OVO MJESTO POČELI DOŽIVLJAVATI KAO PROSTOR U KOJI DOLAZIMO MOLITI ZA NEKU POSEBNU MILOST ILI RJEŠENJE NEKE ŽIVOTNE SITUACIJE I PROBLEMA. JESMO LI MI ZAPRAVO 'ČULI' GOSPU?

ISUS ZASLUŽUJE NAŠE CIJELO SRCE!

Saimio Fernando Pérez

toj našoj sklonosti da nam 'nešto' ili 'netko' toliko važan postane zapravo toliko običan, želim pisati u ovoj kolumni.

Isus nikako ne smije postati 'netko običan'. On naprosto žeda za nama, da ga primimo u svoj život, da promijeni naš život, da nam se potpuno daruje, da mu se približimo, darujemo. On u svakom susretu može u potpunosti preobraziti moj i tvoj život! Nitko tko je zaista susreo Isusa, srcem ga susreo, kako nam svjedoči evanđelje, nije ostao isti nakon tog susreta. Taj odnos nikako ne može biti nešto obično, usputno, neki obrazac ili ritual. I mi sami osjetimo povrijeđenost ako netko s nama 'odradi' susret, pogledava na sat dok s nama priča ili steknemo dojam da nije s nama iz ljubavi. Osobito ako nas netko treba samo da nas iskoristi. I mi čeznemo biti voljeni, i to ne bilo kako, već potpuno voljeni. Zašto smo onda toliko često polovični, nestalni? Zašto tako teško istinski ljubimo, onako kako nas On sam poziva da to činimo?

Mi možemo cijeli svoj život pameću 'znati' da je Krist umro za nas, da nam nudi zajedništvo u ljubavi, u vječnosti, ali ako ne uđemo u to iskustvo – ništa se ne će dogoditi u nama, to će ostati negdje izvan nas.

Mi možemo cijeli svoj život pameću 'znati' da je Krist umro za nas, da nam nudi zajedništvo u ljubavi, u vječnosti, ali ako ne uđemo u to iskustvo – ništa se ne će dogoditi u nama, to će ostati negdje izvan nas. Pušač svaki dan vidi na kutiji cigareta da velikim slovima piše: 'Pušenje ubija', no dok je to na razini pameti, znanja, on ne doživljava ovu stvarnost smrti. Tako je i s obraćenjem. Isus u jednoj prisposobi opisuje čovjeka koji pronalazi biser na njivi i ide prodati sve što ima da bi kupio njivu na kojoj je biser... Sve što ima... ne dio... nije otišao gubiti vrijeme na cjenkanje, na istraživanje koliko bi mogao ponuditi, a da mu cijena 'prođe' kod prodavača... On prodaje sve što ima. Je li tako u mom životu? Mogu li ja u svome srcu prepoznati takav pokret? Jesam li spreman prodati sve što imam i kupiti tu njivu? Prodati svoj status... svoje sigurnosti... okrenuti se od svega onoga što me odvaja ili udaljuje od Gospodina? Kolika je zaista naša spremnost da žrtvujemo svoje prolazne stvari za

ono beskonačno, za ono vječno?

Mi tako često govorimo obratio sam se tada i tada i uz to vezemo neki korak koji smo napravili i najčešće je to prestanak s nekom lošom navikom ili početak redovitog dolaženja na svetu misu itd. Možda pod tim pojmom objašnjavamo priključenje nekoj zajednici u crkvi ili neko snažno duhovno iskustvo. Ali, nastavljamo li se svakodnevno 'okretati' od svega što nas razdvaja od Gospodina? Ili se, malo po malo, suobličujemo svijetu? Jesmo li prečesto ravnodušni? Ako je moj poziv ljubiti moje bližnje, tada sam pozvana na trajnu promjenu. Potrebno je puno raditi na sebi, a to je naša slaba točka. Često ne želimo raditi na sebi. Možemo li zamisliti nekog sportaša da bi bio uspješan bez puno treninga, odricanja, napora? Ljubav je odluka. I onda kad mi se ne da, kad bih ja nešto drugo, e baš tada odlučiti napraviti nešto za drugoga, zbog njega samoga, iz ljubavi.

Među nama katolicima često se

može čuti mrmljanje, ogovaranje, prigovaranje na nešto ili nekoga u župnoj zajednici, na poslu, u obitelji. Zapravo, imamo jako puno izgovora zašto nekoga ne volimo. I baš tada se vidi kolika je zapravo naša ljubav. Ako Gospodin želi zajedništvo u župi, među nama vjernicima, u našim obiteljima – što ću ja konkretno odlučiti napraviti da se to ostvari? Ljubav je uvijek konkretna. Dosjetljiva, strpljiva, dobrotiva. I nije teško vidjeti da često nemamo ljubavi, nemamo 'goriva'. A da bismo mogli ljubiti, najprije se moramo približiti Isusu. Doći mu bliže. Dopustiti mu da nas mijenja. Da najprije primimo od njega, kako bismo mogli davati. Zato je jako važno moliti, postiti, redovito se ispovijedati, ići na svetu misu, pričestivati se, činiti pokoru. I tu vidimo da su sve one najvažnije poruke koje nam Gospa daje iznimno važne, baš kao cjelina. I ovdje vidim zapravo i sam odgovor na pitanje s početka ovog teksta. Nemojmo pristajati na površnost, na polovičnost, na mlakost. Isus zaslužuje naše cijelo srce!

fra Ante Vučković Gledaj, tvoja majka!

DUHOVNE VJEŽBE
MLADIFEST MEĐUGORJE

Pred nama je tekst o Mariji iz pera fra Ante Vučkovića, čovjeka koji Mariju promatra iz perspektive biblijskih tekstova i nastoji je približiti čovjeku današnjeg vremena. Prvotno su ti tekstovi bili upućeni mladima koji su sudjelovali na Mladifestu u Međugorju, no svatko se u njima može pronaći kao adresant. Iako je ljetna žega pridonosila argumentima da se pronađu neki „prikladniji“ sadržaji, na kateheze, koje je fra Ante držao na Mladifestu, mladi su dolazili u velikom broju i otvorena srca upijali svaku riječ.

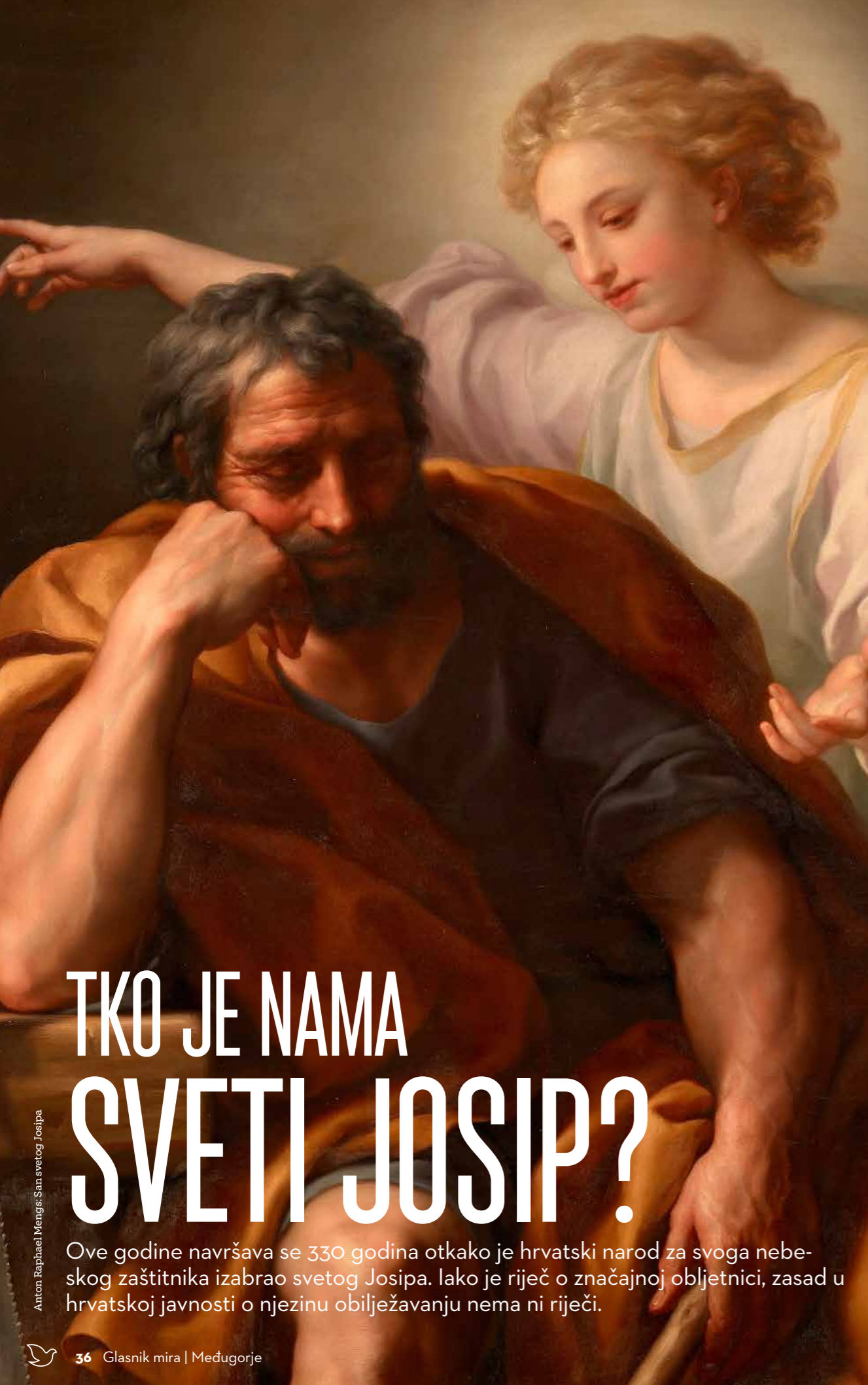
Nakon ne tako dugog vremenskog odmaka ti tekstovi pronašli su novu formu – knjigu koju imate u ruci. Iskreno se nadamo da će vas napisani redci sve dublje voditi prema Marijinu srcu i da će vam pomoći da je još bolje upoznate. Uvjereni smo da ćete dugo i brižno piščevo meditiranje nad Marijinim likom, te živahnost njegove izrečene riječi pred mladima tijekom Mladifesta osjetiti i vi, poštovani čitatelji, dok budete čitali redke koji su pred vama.

(Iz predgovora, fra Marinko Šakota)

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

TKO JE NAMA SVETI JOSIP?

Ove godine navršava se 330 godina otkako je hrvatski narod za svoga nebeskog zaštitnika izabrao svetog Josipa. Iako je riječ o značajnoj obljetnici, zasad u hrvatskoj javnosti o njezinu obilježavanju nema ni riječi.

BOŽO SKOKO

PIŠUĆI O ZAJEDNIŠTVU HRVATA I SVETOG JOSIPA, MORAMO SE VRATITI U DALEKU 1867. GODINU, KAD JE HRVATSKI SABOR NA SVOM ZASJEDANJU, ODRŽANOM 9. I 10. LIPNJA, JEDNOGLASNOM ODLUKOM „SVIH REDOVA I STALEŽA“ PROGLASIO SVETOG JOSIPA ZAŠTITNIKOM HRVATSKOG KRALJEVSTVA.

KAD BISMO SPORADIČNO ANKETIRALI HRVATSKE GRAĐANE S PITANJEM ZNAJU LI TKO JE NAŠ NEBESKI ZAŠTITNIK, SIGURNO BI POZNAVANJE TE ČINJENICE BILO PRILIČNO PORAZNO. Čini se da je sveti Josip, koji nad nama bdije stoljećima, prilično strpljiv s Hrvatima. Baš kao što je bio strpljiv i ponizan za života, kad je odigrao značajnu ulogu u povijesti spasenja, kao ključna zemaljska potpora Blaženoj Djevici Mariji u najizazovnijim trenucima njezina zemaljskog života i Isusu u njegovu odrastanju.

Premalo poznajemo i štuujemo svetog Josipa. Premalo mu zahvaljujemo i slavimo ga, kao što primjerice svoga zaštitnika svetog Patrika slave Irci, Rusi svetog Nikolu ili Englezi svetog Juraja. Mnogi među nama ne znaju da se nacionalno svetište svetog Josipa nalazi u Karlovcu, gradu na četiri rijeke, iako je desetljećima središte i susretište mnogobrojnih hodočasnika iz Hrvatske i inozemstva. Pišući o zajedništvu Hrvata i svetog Josipa, moramo se vratiti u daleku 1867. godinu, kad je Hrvatski sabor na svom zasjedanju održanom 9. i 10. lipnja jednoglasnom odlukom „svih redova i staleža“ proglasio svetog Josipa zaštitnikom Hrvatskog kraljevstva. Kako Hrvatskog kraljevstva nema već dugo, svima je bilo jasno da se odluka odnosi na sve oblike hrvatske države. No, kako bi bili sigurni da je ta odluka još na snazi, hrvatski biskupi su na svom zasjedanju u Splitu 1972. potvrdili „da je ta odluka i sada na snazi, jer Sabor nije imao u vidu apstraktno Hrvatsko kraljevstvo, nego hrvatski narod, koji nadživljuje sve peripetije oko suvereniteta...“. Stvaranjem hrvatske države, saborski zastupnici su se prisjetili tog

...blagdan svetog Josipa u Hrvatskoj nažalost nikada nije zaživio kao narodni blagdan, odnosno praznik koji će na dostojan način obilježiti državne institucije.

obećanja, odnosno zavjeta, pa su htjeli na dostojan način obilježiti ovu posebnu vezu hrvatskog naroda i njihova nebeskog zaštitnika. Tako je, kao trajan spomen na povijesnu odluku, 2008. na ulazu u Hrvatski sabor postavljen reljef svetog Josipa, rad kipara Šime Vulasa.

A KAD BISMO SPORADIČNO ANKETIRALI HRVATSKE GRAĐANE S PITANJEM ZNAJU LI TKO JE NAŠ NEBESKI ZAŠTITNIK, SIGURNO BI POZNAVANJE TE ČINJENICE BILO PRILIČNO PORAZNO.

Međutim, za razliku od spomenute Irske, blagdan svetog Josipa u Hrvatskoj nažalost nikada nije zaživio kao narodni blagdan, odnosno praznik koji će na dostojan način obilježiti državne institucije. U Irskoj je, podsjetimo, „Dan svetog Patrika“ stoljećima bio isključivo vjerska svetkovina, koju su više slavili irski iseljenici u Americi, nego Irci doma. Dapače, do 1970. irski zakoni su zabranjivali ugostiteljskim objektima da rade na taj blagdan. Međutim, sve se promijenilo 1995. kad je irska vlada započela kampanju da se Dan svetog Patrika raskošnije slavi te iskoristi kao brend za jačanje turizma i promociju Irske. Posljednjih dvadesetak godina „Festival svetog Patrika“, koji se održava u Dublinu, posjeti više od milijun ljudi, a najpoznatiji irski blagdan slavi se u cijelom svijetu. U Chicagu se rijeke boje u zeleno, a najveća irska parada na svijetu održava se u New Yorku. Postoji izreka koja kaže da smo „svi Irci na Dan svetog Patrika“, jer je ovaj blagdan iz lokalne tradicije prerastao u globalni događaj. I u Zagrebu se već tradicionalno slavi sveti Patrik koncertima, tulumima i paradama. I kod nas dame oblače zeleno i toči se zeleno pivo. Mogli bismo reći da su Irci pretjerali i potpuno se udaljili od vjerskog obilježavanja svetkovine svoga nebeskog zaštitnika, odnosno da su previše iskomercijalizirali blagdan svetog Patrika. Međutim, Hrvati su otišli u drugu krajnost pa jedva i spominju svetog Josipa na njegov blagdan. To jest realna opasnost, budući da je tanka granica između popularizacije i banalizacije. Ali uz mudro obilježavanje, to je očito i način da svoje vrijednosti i običaje nametnu svijetu.

Možda bi nam isprika mogla biti da je sveti Patrik živio i djelovao u Irskoj (legenda kaže da je s otoka protjerao zmije), pa su oni emocionalno vezani uz njega, dok je sveti Josip samo naš nebeski zagovornik, budući da nema izravne veze s Hrvatima. Moguće je da ima istine u tome, ali imamo mi i svetaca rođenih na našim prostorima i naše krvi, a i onih izdaleka koji počivaju u našim crkvama, pa ih svejedno baš ne slavimo. Uostalom, sveti Jeronim koji je preveo Bibliju naš je Dalmatinac, mučenik Nikola Tavelić prvi je hrvatski svetac, a sveti Šimun, koji je vlastitim rukama držao novorođenog Isusa, mumificiran počiva u Zadru u zlatnoj škrinji, najvrjednijem djelu srednjovjekovne zlatarske umjetnosti u Hrvatskoj... A koliko naših sugrađana izvan Zadra to zna!?

Doduše, treba priznati da na lokalnim razinama imamo mi velebnih proslava, koje privlače ne samo vjernike već i turiste. Primjerice, Splitski ponosno slave svetog Dujma, a cijeli Dubrovnik živi za Festu svetog Vlaha, koja je uvrštena i pod UNESCO-vu zaštitu. Posljednjih godina sve glasnije 10. veljače slavimo obljetnicu smrti budućeg hrvatskog sveca, blaženog Alojzija Stepinca, kao simbola

Josipov san

Sanjao je Josip maleno imanje, kućicu na rubu grada Nazareta, ispred kuće smokvu, maslinu u vrtu, i odmor na klupi gdje nikom ne smeta.

Sanjao je ženu na kućnome pragu, kako nježno grli tek rođenog sina, dok se drugo dvoje po dvorištu igra. I tim snom mu srce ispuni milina.

I tako je blizu dosanjao snove da mu treba samo još poneki dan kako bi maštu obuko u stvarnost. A onda mu Jahve upada u san.

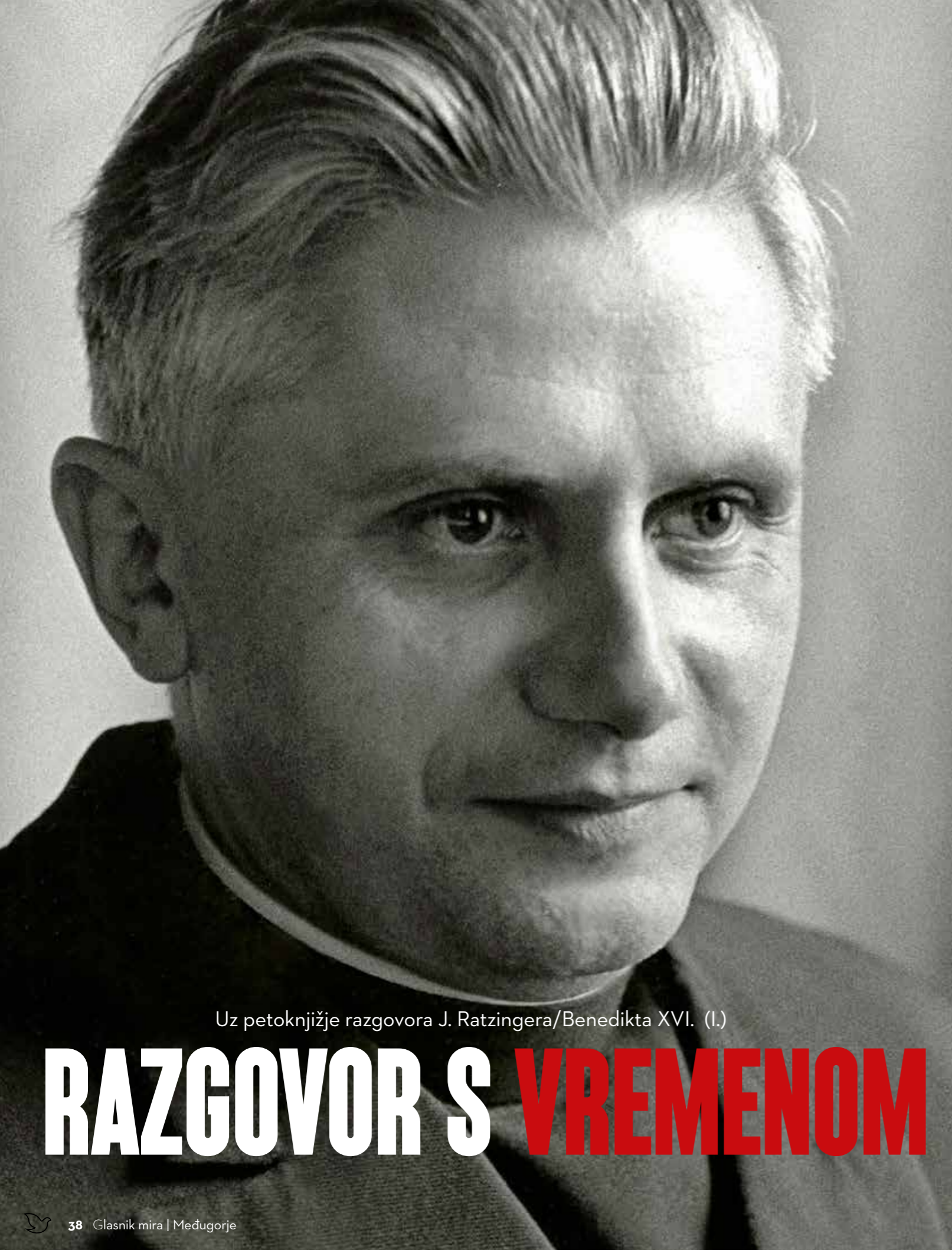
I najednom sve je posve naglavačke ništa više nema logike ni smisla. U srce mu, dosad ispunjeno srećom, razorna bol i tuga se je stisla.

»U čemu sam krivac? Zašto baš meni?«
Progone ga pitanja svaku noć i dan.
U snu opet Jahve mu objavi:
»Ne boj se, od sada snivaš Božji san!«

Pobožni pravednik sagiba glavu:
»S Jahvom ne mogu voditi boj!
Neka se tvoja sveta volja vrši,
a ja ću biti tih sluga Tvoj!«

Marijan Culjak

hrvatskog stradanja u različitim totalitarnim režimima te odanosti Bogu i Crkvi. Međutim, Hrvatska nema „narodne“ proslave svojih nebeskih zaštitnika na nacionalnoj razini. Jedini izuzetak i nacionalni konsenzus jest obilježavanje blagdana Velike Gospe. Na taj blagdan vlada posebno molitveno i emotivno ozračje. Svima je jasno što slavimo. A i država je taj blagdan proglasila nacionalnim praznikom. Blagdan Velike Gospe u hrvatskom narodu ne može proći nezapaženo. To uočavaju i stranci koji se pridružuju kolonama hodočasnika u Mariju Bistricu, Sinj, Međugorje, Trsat... Uostalom, ako je sveti Josip zaštitnik Hrvatske, i Marija je Kraljica Hrvata, najvjer-nija Odvjetnica Hrvatske. I upravo u izboru svetog Josipa za zaštitnika opet vidimo ljubav prema Mariji, čiji je bio zaručnik. Zato bi baš zbog te povezanosti i ljubavi ovog proljeća mogli značajnije nego inače proslaviti Josipovo. Ipak on, uz Mariju, nad nama i službeno bdije 330 godina.

Uz petoknjižje razgovora J. Ratzingera/Benedikta XVI. (I.)

RAZGOVOR S VREMENOM

FRA TOMISLAV PERVAN

Danas svaka iole ozbiljna tvrtka ili organizacija ima svoga komunikologa, stručnjaka za odnose s javnošću, osobu koja komunicira, prenosi što se događa unutar tvrtke, skriveno očima javnosti. Vlade imaju svoje glasnogovornike, političke stranke također, ali i crkvene institucije, ordinarijati itd. Oni su stručnjaci koji prenose medijima što bi ovi trebali znati, što je za širu javnost. Jasno, ne govore sve što se događa, mnogo se toga od javnosti i skriva, ili pak iskrivljeno prikazuje, 'lakira', da bi se obmanulo slušateljstvo ili gledateljstvo.

J. Ratzinger/Benedikt XVI., jednostavan, neznatan i skroman radnik u Gospodnjem vinogradu, kako se predstavio svijetu nakon što je izabran za papu, po naravi povučen, tih, samozatajan, nenametljiv, nesklon medijima, na trenutke, kao papa, djelovao je u kretanjama usiljeno, nekada čak i nespretno, trebalo ga je poticati da se uključi u trend oko sebe, u raspoložena slavja i zanosno klicanje s mladima. Bijaše to nakon Ivana Pavla II., velikoga komunikatora i govornika, rođena stratega i 'glumca', koga su mediji voljeli i koji je volio medije. Sjećamo se pomalo strašljiva Benediktova nastupa na Svjetskome danu mladih u Kölnu, 2005. Bijaše to njegov 'vatreno krštenje' pred mladima, kad je trebalo preuzeti palicu od sv. Ivana Pavla II., koji je izvrsno znao komunicirati s mladima, koji su ga uvijek dočekivali s frenetičnim pljescima, u milijunskim brojkama, pa i na njegovu pokopu u Rimu.

Biti naime pročelnik vatikanskoga Svetog oficija, ozloglašene inkvizicije u Crkvi, jedna je od najneza-hvalnijih i najnepopularnijih uloga i služba koju netko može obnašati za svoga života. On je nasljednik velikih inkvizitora, a to su ime stekli u svijesti duhova ovoga svijeta. Predstavljani su kao protivnici duhovne slobode. Tijekom stoljeća ništa se nije promijenilo. Ako su u prošlosti pročelnici te kongregacije branili kršćansku istinu protiv napada filozofa i znanstvenika, imali su i naslov *defensor fidei*, branitelj vjere, danas je sami pojam istine pod velikim upitnikom. Svi koji tvrde da su za istinu i da imaju, posjeduju istinu prikazuju se i sumnjiče u pravilu kao netolerantni pojedinci, kao neprijatelji slobode istraživanja.

Danas na tržištu imamo pet knjiga razgovora – tri s pročelnikom Zbora za nauk vjere i dvije s Vrhovnim svećenikom – to je neobično u povijesti katoličke misli. Četiri prve knjige razgovora, jedna s Messorijem, druge tri sa Seewaldom, u ljeto 2016. objavljene su u nizu Ratzingerovih *Sabranih djela – Gesammelte Schriften, Bd. 13/1 i II. Freiburg 2016.*, opsega gotovo tisuću stranica (987), s podnaslovom **U razgovoru s vremenom**. Slijedit će treći podsvezak – nastavak, daljnji izabrani intervjui, vjerojatno će biti tu uvršteni i ovi *Posljednji razgovori*, objavljeni u rujnu 2016.

Znamo, pročelnici Svetoga oficija nisu davali niti objavljivali razgovore, nego su pojedinci, osumnjičeni da su zašli s pravoga puta vjere, ondje bili saslušavani. No, ne zaboravimo, formu razgovora imamo već u ranoj Crkvi. Razgovara filozof i mučenik Justin sa Židovom Trifonom, polemizira Origen s filozofom Kelsom, a papa Grgur

Veliki ostavio nam je knjige svojih dijaloga s dragocjenim podacima. Razgovor, dvogovor uvijek je svojevrsna drama. Vještina je i umijeće postaviti pitanje, ali blistavi odgovori su ono što pojedinca fascinira u ovim knjigama razgovora kardinala Ratzingera i pape Benedikta XVI.

Dakle, unatoč nesklonosti medijima i suzdržanosti medija prema njemu, na tržištu imamo pet knjiga razgovora s J. Ratzingerom/Benediktom XVI. Kao pročelnik Zbora za nauk vjere nije se ustezao razgovarati s poznatim talijanskim katoličkim novinarom i teologom Vittorijem Messorijem prije trideset i četiri godine. Knjiga je naslovljena *O stanju vjere – Zur Lage des Glaubens* (1985.), a prije njemačkoga objavljena je na talijanskom, francuskom i španjolskom jeziku. To bijaše tada gotovo nepojmljivo za pročelnika *Svetoga Oficija*, kako se Kongregacija zvala do Sabora, jer joj je posao bio obavijen tajnošću i šutnjom spram vanjskoga svijeta.

Cijeloga svoga života nije se Ratzinger na svim područjima svoga djelovanja ustručavao niti plašio otvorena razgovora, dvogovora, dijaloga, s neistomišljenicima, nije se dvoumio davati odgovore na teška pitanja. Razgovarao je otvoreno i javno, s teistima i ateistima, vjernicima i agnosticima, poznatim filozofima i kulturnjacima.

Znamo naime da je tu službu Pročelnika preuzeo pod uvjetom da se može baviti i dalje osobno teološkim radom i objavljivati pod svojim imenom. Dopustio mu je to Ivan Pavao II. U knjizi razgovora s Messorijem J. Ratzinger odgovara otvoreno na sva pitanja, govori o svim problemima, dvadeset godina nakon završetka Drugoga vatikanskog sabora, bez okolišanja. Upire prstom u bolne točke, analizira. Kako je razgovore vodio na talijanskom, koji je tek u Rimu učio kao pročelnik, u njemačkom izdanju nije htio mnogo toga mijenjati, da bi zadržao izvornost, makar bi zacijelo u njemačkom mnogo toga drukčije izrazio.

Slijede desetak godina nakon toga razgovori s njemačkim novinarom, onodobno još agnostikom, protuvjerski nastrojenim novinarom *Der Spiegel*a i drugih sekularnih časopisa lijevoga usmjerenja, Peterom Seewaldom. Prva knjiga razgovora naslovljena je kao *Salz der Erde – Sol zemlje*. Knjiga je naišla na velik odjek, potom razgovori s istim novinarom naslovljeni *Bog i svijet (Gott und die Welt)* iz god. 2000. Slijede dvije knjige razgovora s istim Peterom Seewaldom, J. Ratzinger sad već razgovara kao Vrhovni svećenik Benedikt XVI.: godine 2010. knjiga *Svjetlo svijeta* i 2016. *Posljednji razgovori*. Na temelju razgovora s J. Ratzingerom novinar se Seewald obratio, vratio u krilo Crkve i dao svoju djecu krstiti. Kao intelektualno pošten novinar spoznao je tijekom tih razgovora dubinu kršćanske istine i vratio se Istini – Isusu Kristu.

Cijeloga svoga života nije se Ratzinger na svim područjima svoga djelovanja ustručavao niti plašio otvorena razgovora, dvogovora, dijaloga, s neistomišljenicima, nije se dvoumio davati odgovore na teška pitanja. Razgovarao je otvoreno i javno, s teistima i ateistima, vjernicima i agnosticima, poznatim filozofima i kulturnjacima. Iz osobnoga iskustva je znao što znači biti profesor na njemačkim sveučilištima, što je značilo voditi seminare za doktorande ili habilitante, dolaziti u dodir s raznim osobama, disciplinama, kulturološkim strujanjima, a pogotovo upoznavanje i neposredni dodir s univerzalnom Crkvom na Saboru, najprije kao osobni teološki savjetnik kardinala Fringsa, a potom kao *peritus*, kao saborski *teološki teenager*, uz veličine kao što su bili Henri de Lubac, Chenu, Congar, Rahner, Danielou, koji su mahom rođeni u devetnaestom ili prvom desetljeću dvadesetoga stoljeća, a onda dugo vremena, skoro četvrt stoljeća, kao pročelnik Kongregacije.

U svim razgovorima i odgovorima pronaći ćemo intelektualno poštenje i otvorenost spram Boga i čovjeka. Ne izbjegava teška i neugodna pitanja, svjestan svoje odgovornosti prema Bogu i čovjeku, kao akademski učitelj, potom kao nadbiskup Münchena, kardinal Svete Crkve, pročelnik Zbora za nauk vjere, najnezahvalnije

dva suprotstavljena svijeta. Pogotovo je kao Pročelnik najvažnije rimske kongregacije bio redovito na udaru medija i liberalnih teologa, pristupali su mu redovito s velikim i teškim predrasudama, nazivali su ga 'kardinalom u pancirki'. Možda je upravo zbog te iskrivljene slike o sebi i pristao na razgovor s kompetentnim novinarima. V. Messori je znano ime u talijanskoj publicistici, a ni Seewald nije nepoznanica u Njemačkoj, pogotovo i zbog jezika na kome su razgovarali, neopterećeno. Htio je ponuditi svijetu izvornu, nepatvorenu katoličku misao.

Nije se medijima dodvoravao, nije za njima 'trčao', a iz knjiga razgovora imamo zoran uvid u osobnost, navike, svakodnevni život, radne metode, veze i odnose prema drugim osobama, u poteškoće suvremenoga svijeta, pogotovo Crkve. Prve četiri knjige razgovora nude uvid u Katoličku Crkvu na

Njega je uvijek vodila misao koju poručuje sv. Petar u svojoj Prvoj poslanici, naime, odvažno se suočiti i biti spreman svakomu dati odgovor i razlog spram nade koja nas prožima (3,15). Jer, nadom smo spašeni, naslov je njegove papinske enciklike. Bez nade, jasno, svijet nema budućnosti.

U svim knjigama razgovora J. Ratzinger/Benedikt XVI. očituje se i iskazuje kao duboki mislilac vrhunskoga kalibra, učen, u mislima krajnje jasan i sustavan. Ne smije se smetnuti s uma, nisu to knjige stvarane za radnim stolom, nego razgovori vođeni u četiri oka, nekada danima. U svakoj od tih knjiga Ratzinger ide u dubinu, bez nepotrebnih okolišanja ili uvijanja, učenih opterećivanja čitatelja; očituje se kao analitički i sintetički duh, kao osoba izvanredno jasne komunikacije, ali i širokog obrazovanja i kulture.

uloge u Crkvi, gdje si je stekao mnogo 'neprijatelja' u pitanjima crkvenoga nauka. Njega je uvijek vodila misao koju poručuje sv. Petar u svojoj Prvoj poslanici, naime, odvažno se suočiti i biti spreman svakomu dati odgovor i razlog spram nade koja nas prožima (3,15). Jer, nadom smo spašeni, naslov je njegove papinske enciklike. Bez nade, jasno, svijet nema budućnosti.

Iz ranijih Ratzingerovih predavanja, govora, intervjua znamo da njegov odnos prema medijima i novinarima bijaše ambivalentan, napose kad je u pitanju Drugi vatikanski sabor i izvještaji s njega. Rado je znao govoriti o *Saboru otaca* i *Saboru novinara i medija*. Saborski su oci imali svoju viziju Sabora i Crkve, svoje konkretne planove s Crkvom, a mediji i novinari svoja očekivanja i svoje osobne 'vizije' Crkve, kakva bi trebala i morala biti prema njihovim očekivanjima u današnjem svijetu. To su

kraju jednoga i početku novog tisućljeća Crkve promatrane i promišljane očima i umom mjerodavne, kompetentne osobe. Možemo slobodno reći, Ratzinger je otkrio svoju dušu, nije se bojao suočavanja s teškim problemima u Crkvi, pogotovo s aferama koje su pratile i njegov pontifikat te se može reći da su ti razgovori također sastavnica njegove krajnje odgovorne službe u Kristovoj Crkvi, predmet poučavanja njegove osobe, ali i pomagalo za razumijevanje njegovih filozofskih i teoloških pogleda, pogleda na teologiju, duhovnost, kulturu, umjetnost, književnost našega doba.

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC ILI STEPINČEVO?

MILE MAMIĆ

VELJAČA JE VRLO KRATAK MJESEC: NAJKRAĆI. Nema uvijek jednako dana: 28 ili 29. Tko je rođen 29. veljače, slavi rođendan svake četvrtice godine. To je u hrvatskome jeziku jedini mjesec ženskoga roda. Premda je to kratak mjesec, pogledamo li u katolički kalendar, naći ćemo puno poticaja za razmišljanje u sadržajnom i jezičnom smislu. U njemu se ponekad nađu dvije važne imenice ženskoga roda: *Svijećnica* i *Peplnica*. Ove godine samo za jedan dan nije tako. Jedno i drugo smo već spominjali u prijašnjim prilozima. Tu je i *Blaženi Alojzije Stepinac* ili *Stepinčevo* i *Sveti Valentin* ili *Valentinovo*. Promotrite malo, poštovani čitatelji, kraće nazive. Što zapažate? *Stepinčevo* je nazvano po prezimenu, a *Valentinovo* po osobnom, krsnom imenu. Kad bi se i u prvom slučaju tvorilo ime dana, blagdana po krsnom imenu – *Alojzije*, bilo bi to *Alojzijevo*. Naši bi kajkavci to odmah skratili u *Lojzekovo*. Spomenimo i to da se prema tim imenima pojavljuju i kraća imena: *Lojz*, *Lojzek*, *Lujo*; *Valent*, *Tin*, *Tino* i za ženske osobe: *Alojzija*, *Valentina*, *Tina*. Prema tomu imamo i narodna imena: U vezi s *Alojzije* imamo *Vjekoslav*, *Vjekoslava*, *Vjeko*, *Slavko*, *Slava*, *Slavica*, *Slavka*, a u vezi s *Valentin* – *Zdravko*, *Zdravka*. Dubljim razmišljanjem o ta dva imena mogla bi se osim njihove svetosti otkriti i još jedna poveznica. Koja? *Aloj* je cvijet koji cvjeta svakih deset godina, a to je *vijek* ili *stoljeće* (= dugovječnost). Mnogima je ideal: *doživjeti stotu*. Da bi se to moglo, treba biti čovjek *zdrav*, *Zdravko*, *Valentin*. Mislite li, poštovani čitatelji, da sam pogriješio što sam rekao da je Stepin-

cu i Valentinu poveznica *svetost*? *Svet* i *blažen* gotovo su istoznačnice. Proglašenje blaženim (beatifikacija) i proglašenje svetim (kanonizacija, a ne sanktifikacija!?) dva su različita stupnja u stavljanju neke blažene, svete osobe živim ljudima za primjer uzorna, krjeposna života. U tom postupku proglašenje svetim je viša razina. *Blaženik* je već *svet*, samo što još nije proglašen *svetim*.

Je li vam sad, poštovani čitatelji, jasnije zašto sam lik Alojzija Stepinca uzeo kao temu razmišljanja za Glasnik mira ovaj mjesec? Glasnik mira izlazi u Međugorju. Međugorje je veliko i u cijelom svijetu poznato Gospino „blaženište“. Zagrebački nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac svojim mučeništvom, svojim svetim životom pronio je po cijelom svijetu slavu svoga Boga i svojega hrvatskoga roda. Kao što je sveti Jeronim po cijelom svijetu poznat kao Dalmata, tako je i blaženi Alojzije Stepinac slavljem i priznat po cijelome svijetu kao neslomljivi svjedok žive vjere u živoga, uskrsloga, slavnoga Krista. Siguran sam, pogađate koja bi bila poveznica Stepinca i Međugorja?

Znam na što odmah pomišljate, ali Stepinac i Međugorje imaju više poveznica:

1. Stepinac je usred ratnog vihora, zla i nasilja svjedočio Istinu o Bogu i čovjeku, o Bogočovjeku, Božjem i ljudskom dostojanstvu. Neustrašivo je osuđivao sve zločine bez obzira u ime koje ideologije bili počinjeni. I partizani su ga tada u šumici hvalili, ali takve hrabrosti nisu imali. Neoprostiv mu je „griješ“ što je s takvim žarom prihvatio ostvarenje višestoljetnoga sna svoga naroda – vlastitu, hrvatsku državu. Kad je čuo da neki zlorabe vlast čineći zlo, žestoko je ustao protiv toga i time stekao puno neprijatelja, osporavatelja. Držeci se čvrstih načela, lavovski se je borio i u novom totalitarnom, komunističkom poretku za Boga i za čovjeka. Usporedite to s međugorskim zbivanjima: U bezbožnom totalitarnom sustavu šestero djece/mladih različite dobi i spola složno tvrde da su vidjeli Gospu. Vijest o tom brzo se proširila. Ljudi su hrlili tamo. Nikad se ne smije zaboraviti neustrašivost, hrabrost tih mladih Gospinih junaka, vidjelaca. Sjetimo se kakvim su mukama, prijetnjama bili izloženi. Koja je to bila muka u srazu ljudske „nemoći“ i političke „svemoći“, ali utješna je ona Pavlova: „Jer kad sam slab, onda sam jak.“ (2 Kor 12, 11) Ti mladi „lavovi“ ničim se nisu dali zastrašiti: Poput Kristovih apostola i učenika nakon Duhova, i oni su neustrašivo svjedočili što su vidjeli i čuli. Njihovi Duhovi bili su susret s Majkom koja u naručju drži Dijete/Isusa. Hrabro su izdržali desetak godina službenoga državnog bezboštva. A kad su došla bolja vremena, nije im bilo puno lakše. Usprkos svim nevoljama, ostali su normalni, Gospini, Božji. Njihovom upornošću, gorljivošću tamošnjih franjevaca i Gospinom ustrajnošću vijest o međugorskim zbivanjima proširila

se po cijelom svijetu. Međugorje je postalo najveće preporodište svijeta: Gospino „blaženište“.

2. Mučeništvo je druga važna poveznica Stepinca i Međugorja. Ima muka koje su puno teže nego fizičke: te boli puno više bole nego bolovi. Dubinski je to osjetio Stepinac i glasnici međugorskih zbivanja, napose vidio. I to je pravo pravcato mučeništvo.

3. Željno očekujemo Stepinčevo proglašenje svetim. Očekujemo također službeno mišljenje Crkve o Međugorju. Za jedno i drugo osnovano je posebno međunarodno povjerenstvo. Ponekad mi se učini da to povjerenstvo radi jalov posao. Na kraju će se potvrditi ono što već jest: Alojzije Stepinac će biti proglašen svetim jer već jest. Međugorje će biti priznato Gospinim svetištem jer to na neki način već jest.

Pokušajmo sad odgovoriti na postavljeno pitanje: Blaženi Alojzije Stepinac ili Stepinčevo? Vrlo je neobično da se blagdan zove po prezimenu blaženika ili sveca. Kad nije bilo pravih prezimena, mnogi su se istaknuti ljudi zvali po tom otkud potječu (sv. Franjo Asiški), gdje su živjeli (sv. Ante Padovanski) ili čiji su (Marija Kleofina). Sveti Ivan Pavao Drugi proglašen je svetim pod svojim papinskim imenom. Sveti Nikola Tavelić čuva u svojem imenu sve. U razgovoru se može čuti i samo *Tavelić*, ali se *Tavelićevo* ne pojavljuje. Sveti Leopold Bogdan Mandić obično čuva u svojem imenu sve ili gotovo sve. *Mandićevo* se ne pojavljuje. I kad uskoro blaženi Alojzije Stepinac bude proglašen svetim, njegov blagdan ne će moći biti samo *Sveti Alojzije* ili *Alojzijevo* (poput *Petrovo*, *Antunovo* i sl.) jer ima i drugih svetaca s tim imenom (sv. Alojzije Gonzaga). Koliko god bilo neobično da se blagdan zove po prezimenu, čini mi se da se je *Stepinčevo* sasvim učvrstilo. Štoviše, ništa se ne mijenja kad bude proglašen svetim, a sastavnica *blaženi* će se nakon toga promijeniti.

VJERA ZLIH DUHOVA ILI ATEIZAM KOJI JE PREMAŠEN

Knjiga *Vjera zlih duhova ili ateizam koji je premašen* nije tek dio traktata iz demonologije. Ona pokušava potaknuti na razmišljanje o samom ishodištu logike zla, kako bismo se s njime spremnije hvatali u koštac izvan samih sebe i usred, ili unutar sebe. Knjiga je, dakle, mali časoslov o borbi (i ranjivosti), da tako kažemo, ona je poduka iz ka(ra) tekizma kako bismo se naučili trčati poput sv. Pavla – da uprazno ne mlatimo vjetar (1 Kor 9,27). Da naša borba sa zlom ne bude promašena. Jer nismo spoznali kako nam je pravi Neprijatelj – blizu, kako vjerujemo – njegovom vjerom. Poštovani čitatelji, u našem Glasilu nastavljamo donositi misli uvaženog mislioca Fabricea Hadjadja iz njegove knjige *Vjera zlih duhova ili ateizam koji je premašen*.

ATEIZAM NIJE NAJGORE MOGUĆE ODBACIVANJE BOGA PREMDA NIJEČE BOŽJU OPSTOJNOST I ISUSOVO BOŽANSTVO. Pascal misli isto kada mu je taj ateizam nemir a ne zadovoljstvo, stanje koje više treba sažalijevati, nego kudit: «Žaliti valja ateiste koji traže, jer – zar nisu dovoljno nesretni? Okrenuti se protiv onih koji se time hvastaju.»

Ateist koji traži nije zadovoljan svojim ateizmom. On naslućuje da bi se taj ateizam, ako bi bio prekomotan, pretvorio u kućnog kumira. Činjenica je da zapravo nije lako biti ateist. Razbija se jadnog kumira – s pravom! – ali da se to barem ne čini kako bi se brzo napravilo drugoga: novac, uživanje, umjetnost, znanost... Dapače, da to nije radi sakralizacije samoga tog čina razbijanja: postoji

svojevrsan integritet prijestupa, a njegovi su svećenici to okrutniji što su više uvjereni da su nositelji apsolutne slobode.

Ne, taj ateist koji traži istodobno je pravi ateist i on je ateist koji «ide dokraja». Pravi je jer od svog ateizma ne stvara božanstvo; «ide dokraja» jer, dosljedno tome, trpi zbog činjenice što je još uvijek ateist i plaši se zatvorenosti koju kritizira u onih koji vjeruju olako. Taj ga paradoks može dugo zadržati kao zamorca na motki u vlastitu kavezu. Za izlazak odatle potrebna je milost. Eto zašto mu se Pascal divi i istodobno ga žali. Eto zašto misli da taj ateizam, sukladno vlastitu traženju, a ne zbog nekakva izvanjskog zahtjeva, traži da se prevlada.

U osnovi, prijekor zaslužuje jedino onaj tko ne traži. Njegov razum

žedan je istine, njegovo srce teži blaženstvu a, ipak, zato što bježi pred tjeskobom smrti, za koju se čini da sve okreće u ništavilo, evo ga kako se podaje čarima virtualnosti, prepušta otupljujućim užicima, pokušava u sebi ugušiti onu navlastito ljudsku težnju koja stoji između svijesti o strašnoj smrti i želje za savršenom radošću. Uljuljan je s ove strane vjere i sumnje, psovke i hvalospjeva, mržnje i ljubavi koje vas uzdižu u onostranost.

Ipak, teško je samima sebi priznati da više ne tražimo. Iole znatizeljne, svijet nas pobuđuje, a pogonski uređaji za istraživanje na dohvat su miša: kliknimo na stranicu, surfajmo od sajta do sajta, budimo mrežni istraživači, *net-explorers*, zavjetovani tom enciklopedizmu prepunom «zanimljivih» članaka, od «Natjecanja

životinja» do «Kristovih legionara». Može se dogoditi da na taj način nikada ne stignemo do bitnoga i da posve svjesno odbijamo svako znanje koje bi zahvatilo tijelo i dušu. Jer, posve jasno, takvo je traženje rasutost, nije sabranost. Ono nas više raspršuje nego što nas rasvjetljuje. I da se više zanemari sunce, ono svoju znanost sjena stavlja u niži stupanj prijenoša. Njezino traženje je poza, njezina spoznaja, predstava.

Isto tako, prijekor zaslužuje osobito onaj koji se, kako kaže Pascal, umišljeno «hvali» da je «tražitelj smisla». Ako traži vječno, ako beskrajno trči, čini to da bi bolje izbjegao otkriće koje bi ga dovelo u pitanje, da bi ugušio zov koji bi otkrio karte i dao mu na znanje da je zapravo neprestano tražio sebe i da je, možda, odgovor očekivao jedino od samoga sebe...

Dok pobliže razglaba tipologiju ponašanja pred Bogom, Pascal se vraća na svoje razlikovanje između ateista koji traži i ateista koji više ne traži, kojemu pridodaje, posve jasno, i kategoriju vjernika: «Postoje samo tri vrste osoba: one koje služe Bogu jer su ga našle; druge koje ga trajno traže jer ga nisu našle; i one koje žive ne tražeći i koje ga nisu našle. Prve su razumne i sretno, ove posljednje su bezumne i nesretne, a one u sredini su nesretne i razumne.»

Ne čemo ovdje o tome kako razumjeti da neki ateizam može biti razuman, teza koja nije bez ozbiljnih problema (jedini razumni ateizam bio bi ateizam koji bi neprestano bio u odmaku od sama sebe, da ne potone u vlastitu idolopoklonstvu). Valja nam dopuniti tipologiju koja bi htjela biti iscrpna i koja ne bi izostavila najgori slučaj. Dakle, osim vjernika koji

našavši Boga njemu služe, ateista koji ga nisu našli i dalje traže, te onih koji, ne našavši ga, više ne traže, postoje i oni koji su našli Boga, a ipak mu ne služe. Ti se upropašćuju upravo u mjeri u kojoj su ga našli. Oni mu služe to manje što se više njime služe. Oni ne pišu Traktate iz ateologije (*Traitées d'athéologie*). Za takvo nešto oni su odveć duhovni. Oni uopće ne sumnjaju u članke katoličke vjere. A, ipak, Boga odbacuju na najradikalniji način – svjesno. Oni idu onkraj ateizma i otkrivaju nam mjesto koje je to tamnije što se više služi svjetlošću da zgusne svoje tmine: sjaj koji je stvoren da ga rasvijetli, ono skreće i tako je njegov mrak još mračniji.

Takvo je mjesto zloduha. U prvom redu, medvojbeno, tiče se zloduha, ali kršćanin ga ne bi smio ne prepoznati jer opisuje i jednu njegovu tragičnu mogućnost: laž u koju može zaroniti usred same istine, propast koja se otvara u srcu samog svijeta kršćanstva.

...osim vjernika koji našavši Boga njemu služe, ateista koji ga nisu našli i dalje traže, te onih koji, ne našavši ga, više ne traže, postoje i oni koji su našli Boga, a ipak mu ne služe. Ti se upropašćuju upravo u mjeri u kojoj su ga našli. Oni mu služe to manje što se više njime služe.

IVICA MUSIĆ

U MALENOME SELU HYNČICE U DANAŠNJOJ ČEŠKOJ DJEČARAC JOHANN PREDANO JE RADIO NA FARMI ZAJEDNO S ČLANOVIMA SVOJE OBITELJI.

Posebno ga je zanimalo vrtlarstvo i pčelarstvo. U međuvremenu je odlučio postati redovnik augustinac. U skladu s tradicijom reda u koji je stupio promijenio je ime u Gregor. Bio je darovit matematičar pa je bez većih problema diplomirao taj nimalo lak studij. Potom je pokušao upisati studij biologije. Dva je puta polagao ispit, ali je oba puta pao. Ironija je sudbine što je upravo na tome području postao znanstvenik svjetskoga odjeka.

Riječ je, dakako, o Gregoru Mendelu, začetniku genetike koja će postati kamen uglac za suvremeno proučavanje živih organizama, zakona nasljeđivanja te mogućnosti manipulacije osnovnim jedinicama nasljedne biološke informacije zvanima geni. Mendel je u malome samostanskom vrtu osam godina istraživao kako se pojedine osobine nasljeđuju na grašku. Ovu je biljku izabrao zato što ju je jednostavno uzgajati i zato što u njoj prevladava samooplodnja pa generacije stvaraju nasljedno čiste jedinke. Uzgojio je i ispitao gotovo trideset tisuća biljaka. Međutim znanstvena je zajednica njegova otkrića prepoznala istom tridesetak godina poslije.

I prije Mendela bilo je eksperimenata kojima se nastojalo smisljeno objasniti zakonitosti nasljeđivanja kako bi se unaprijedio uzgoj biljaka i životinja. Primjerice u austrijskome Doberanu u cistercitskoj je opatiji već od 1273. godine postojao pokusni staklenik za ispitivanje kultura i selekciju biljaka. Benediktinski su se redovnici također ozbiljno trudili oko oplemenjivanja stoke, povećanja kakvoće mlijeka i mesa te njihove otpornosti na teške životne uvjete.

Ovi se redovnici nisu zaustavljali samo na tome. Štoviše, prepoznaju-

ći vrijednost u svemu što je Božje djelo, oni su u skladu s geslom svoga utemeljitelja (*ora et labora*), dali vjetar u leđa gospodarskomu, kulturnom i društvenom razvoju cijele Europe i tako učvrstili temelje nove civilizacije. Njihovi samostani nisu bili zamrznute slike poput brončanih otisaka na novčićima ili svratišta osamljenika zadovoljnih toplim kutkom i slasnim zalogajom. Upravo suprotno. Bila su to mjesta rijetko viđene vitalnosti, intelektualne potentnosti i duhovne elegancije. Držeći se dužnicima budućnosti, nisu indolentno odgađali rokove spoznaje niti su se zadovoljavali pukom transakcijom ideja. Takav stav urodio je fascinantnim plodovima. Teško je naime pronaći područje ljudskoga djelovanja na kojemu ova kreativna manjina, kako je papa Benedikt XVI. nazvao benediktince, nije ostavila pozitivnoga traga.

Teorija big-banga odmah je etiketirana kao „povratak srednjovjekovnoga mračnjaštva“. Danas je međutim i za najzadrtije antiteističke znanstvenike nezamislivo drukčije tumačenje postanka i evolucije svemira.

Kako se u izvršnoj monografiji naslovljenoj *Benediktinci i stvaranje europske kulture* može pročitati, zahvaljujući predanu radu samozatajnih monaha zaboravu su otieli mnogi nekršćanski klasici. U srednjovjekovnim skriptorijima prepisivana su djela Plauta, Ovidija, Vergilija, Horacija i mnogih drugih poganskih autora. Nisu ta djela bila zanimljiva zbog njihova lijepa stila i umjetničke uspjelosti, nego ponajprije zbog istine koja je barem donekle sadržana u njima.

Ljubav prema istini očitovale se i u otvorenosti svakomu drugom znanju. Njegujući bolesne, monasi su nastojali olakšati njihove patnje te su prođubljivali dotad poznate medicin-

ŠTIOCI BOŽJE KNJIGE

19 GODINA S VAMA

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo krunicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing
Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz, Lašvanska dolina 100 MHz,
Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz,
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz,
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz,
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz
Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

